

Г Л А С Н И К

АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ ВОЈВОДИНЕ**ЧАСОПИС ЗА ПРАВНУ ТЕОРИЈУ И ПРАКСУ**

Година LXIII

Нови Сад, фебруар 1991
Број 2**САДРЖАЈ****ЧЛАНЦИ И РАСПРАВЕ**

Владимир Хромиш	Забрана конкуренције
(Нов правни институт у нашем позитивном праву)
Мр Душан Николић	Уговори о информационим услугама (II)
Данко Укропина	Захтев за заштиту законитости у парничном поступку

ПРАВНА ПРАКСА

Одлука Уставног суда Србије поводом предлога АК Војводине за оцену уставности и законитости чл. 4. Закона о покрајинским доприносима за 1990. г.

Кривично право — Грађанско право

IN MEMORIAM

Др Александар Маркићевић	Желимир Трухар (1937—1991)

САОПШТЕЊА

Позив за редовну годишњу Скупштину Адвокатске коморе Војводине

Из седнице Управног одбора

Тарифа о наградама и накнади трошкова за рад адвоката Републике Србије

Именик адвоката АКВ (промене)

Указом Председништва СФРЈ бр. 64 од 12. јула 1988,
поводом 60-годишњице излажења,
„ГЛАСНИК“ Адвокатске коморе Војводине
о д л и к о в а н
Орденом заслуга за народ са сребрном звездом

C O N T E N T S

ARTICLES AND DISCUSSIONS

Vladimir Hromiš	The ban on competition
(A new legal institution in our positive law)
Mr Dušan Nikolić	Information services contracts (II)
Danko Ukropina	Claim for protection of legitimacy in litigation

LAW PRACTICE

- Decision of the Constitutional Court of Serbia on the proposal of the Bar of Vojvodina for considering constitutionality and legitimacy of article 4. of the Law of the province's covenants for 1990
- Criminal law — Civil law

IN MEMORIAM

Dr Aleksandar Markičević	Želimir Truhar (1937—1991)

ANNOUNCEMENTS

- Invitation to the Annual Meeting of the Bar of Vojvodina
- From the Administrative Committee Meeting Fees for lawyer services in the Republic of Serbia
- Directory of members of the Bar of Vojvodina (changes)

Г Л А С Н И К

АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ ВОЈВОДИНЕ

ЧАСОПИС ЗА ПРАВНУ ТЕОРИЈУ И ПРАКСУ

Година LXIII

Нови Сад, фебруар 1991
Број 2

ЧЛАНЦИ И РАСПРАВЕ

Владимир Хромиш

председник Основног суда удруженог рада у Новом Саду

ЗАБРАНА КОНКУРЕНЦИЈЕ

— *Нов правни институт у нашем позитивном праву* —

Друге Измене и допуне Закона о предузећима¹ уводе нов институт у наш правни систем који је био познат у предпратном праву: забрана конкуренције (забрана такмичења, забрана утакмице). Увођењем овог института уведена су значајна ограничења која се односе на оснивање предузећа, могућност остваривања права из радног односа код две, или више организација или послодаваца кроз запослење, и могућност обављања послова у више предузећа. Такође су предвиђене правне последице за повреду правила о забрани конкуренције, која доводе у веома неповољан положај многе који су размишљали о отварању приватног предузећа или радњи, или који су отворили, те су сада доведени у ситуацију да у року од три месеца мењају или осниваче, или делатност. Како се ради о новом правном институту у нашем правном систему, потребно га је сагледати са аспекта оправданости његовог увођења, домашаја решења уграђених у Закону, и правних последица које настају његовим увођењем.

Одредба чл. 62. Других Измена и допуна Закона о предузећима допуњује Закон о предузећима, тако што додаје три нова члана и то: чл. 185а, 185б, и 185в, који нормативно уређују питање забране конкуренције. Несумњиво је да је увођење овог института резултат првих искустава у примени Закона о предузећима, где су највеће предузетништво исказа-

¹ Закон о предузећима (Сл. лист СФРЈ бр. 77/88), Закон о Изменама и допунама Закона о предузећима (Сл. лист СФРЈ 40/89), Закон о Изменама и допунама Закона о предузећима (Сл. лист СФРЈ 46/90).

ле пословодне структуре у друштвеном сектору и радници са посебним овлашћењима, организовањем приватних предузећа и радњи, углавном у истој грани делатности у којој су били на руководећим местима. На неки начин ове одредбе представљају исправку пропуста учињених још приликом доношења самог Закона о предузећима, јер су из Закона изостављене одредбе о забрани конкуренције између оснивача, запослених радника и других радника који обављају одређене послове у предузећу, код свих облика организовања привредних субјеката, независно у којој својини се налазе. И пре доношења Закона, забрана конкуренције између ортака у приватним предузећима могла се оснивачким актима уговорити. Међутим, забрана конкуренције запослених лица у предузећу у друштвеној својини нормативно није била уређена, евентуално се могла предвидети као тежа повреда радне дужности, за коју се могла изрећи дисциплинска мера престанак радног односа. Ове могућности нису коришћене ни када је реч о директорима и другим запосленим лицима у предузећу у различитим облицима својине, што је допринело масовној појави ове врсте конкуренције, а посебно када је реч о спољној трговини, као и у неким врстама услуга. Најчешћи оснивачи приватних предузећа и радњи били су директори и други радници са посебним овлашћењима. Све се то приликом доношења Закона о предузећима могло предвидети и унапред нормативно уредити. Посебно, што су постојала искуства у нашем предратном праву, као и у правним системима других земаља о забрани конкуренције и посебно што је друштвена својина остала у том делу без формално-правне заштите.

ПРАВНА И ФИЗИЧКА ЛИЦА, ТЕ ДЕЛАТНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА КОНКУРЕНЦИЈЕ

1. Забрана конкуренције у односу на правна лица

Друге Измене и допуне Закона о предузећима широко утврђују забрану конкуренције у односу на осниваче, запослене раднике и друга лица која обављају одређене послове, у свим облицима организовања привредних делатности. Одредба чл. 2. Закона о предузећима предвиђа:

„У друштвеној својини су:

1) друштвено предузеће, 2) јавно предузеће као и 3) деоничко друштво и 4) друштво са ограниченом одговорношћу када послују средствима у друштвеној својини.

У задружној својини су 1) задружно предузеће, 2) деоничко друштво, 3) друштво са ограниченом одговорношћу, 4) командитно друштво, и 5) друштво са неограниченом солидарном одговорношћу чланова, ако су у њих уложена средства у задружној својини.

У мешовитој својини су: 1) деоничко друштво, 2) друштво са ограниченом одговорношћу, 3) командитно друштво, 4) друштво са неограниченом солидарном одговорношћу чланова, и 5) јавно предузеће, када се у њих улажу средства у различитим облицима својине — друштвеној, задружној, својини грађана, грађанских правних лица, или у својини страних лица.

У приватној својини је: 1) приватно предузеће, као и 2) деоничко друштво, 3) друштво са ограниченом одговорношћу, 4) командитно друштво, и 5) друштво са неограниченом солидарном одговорношћу чланова, и 6) јавно предузеће, ако су у њих уложена средства у приватној својини.

Увођењем института забране конкуренције уводи се неспојивост одређених својстава, значи бити оснивач у конкурентском предузећу, бити запослен и обављати послове у свим облицима привредних субјеката из чл. 2. став 1, 2, 3 и 4. Закона о предузећима по хоризонтали, надаље између свих својинских односа из става 1, 2, 3 и 4. по вертикали, и између свих облика организовања привредних субјеката у свим својинским односима по вертикали.

Дакле, забрана се односи на наведена лица у свим субјектима из чл. 2. Закона о предузећима, без обзира на којим пословима раде. Битно је да је предузеће у коме су запослени регистровано за исте или сличне делатности, за које је предузеће, у коме раде, или у коме су радили, унутар рока од 2 године уписано у судски регистар, за исте или сличне делатности.

Осим правних лица наведених у чл. 2, став 1, 2, 3 и 4. Закона о предузећима, без обзира што одредбе чланова 185а, 185б и 185в говоре о предузећима и радњама, не би се могло прихватити да су тиме исцрпена сва правна лица на која се односе прописи о забрани конкуренције. Зато би могли рећи да се у чл. 2. став 1, 2, 3 и 4. ради само о једном делу Законом утврђених правних лица, док други део је обухваћен одредбом чл. 189, став 1 и 2. Закона о предузећима (чл. 189. став 2. допуњен одредбом чл. 68. Првих Измена и допуна Закона о предузећима). Примерице, у круг правних лица обухваћених овим одредбама могли би навести:

1. установе које се организују као предузећа (чл. 189. став 2. Закона о предузећима), као и друге друштвене делатности које се организују као установе.

2. фондови државних органа који се не региструју у судском регистру, који иступају у правном промету, закључују правне послове и газдују огромним друштвеним капиталом.

3. СИЗ-ови који се још нису трансформисали у фондове.

4. друштвене организације и удружења грађана која такође имају могућност да обављају у мањем обиму привредне делатности, посебно разне маркетинг организације, при разним спортским и другим друштвима.

5. сопствена и мешовита предузећа наших физичких и правних лица регистрована у иностранству, и других.

У нашем предратном праву постојала је такође забрана конкуренције (§ 114. Трговачког закона од 28. 10. 1937. г.), с тим да је делатност у којој се забрањује конкуренција била за предузимање послова у пословној грани друштва. Овај Закон је уређивао забрану конкуренције између ортака у трговачким друштвима, док предузећа државе и бановина, као и општинска предузећа су уређивана посебним прописима, па и питање забране конкуренције.

II. *Забрана конкуренције у односу на физичка лица*

У односу на круг лица која не могу бити оснивачи, или која не могу бити запослена, или која не могу обављати послове, друге Измене и допуне Закона о предузећима утврђују у чл. 185а, став 1. и 4. да:

„Директор и други радници, као и њихов брачни друг, деца, родитељи, и родитељи брачног друга, не могу бити оснивачи предузећа или радње за обављање исте или сличне делатности за коју је предузеће, у коме раде, уписано у судски регистар, нити у другом предузећу или радњи обављати послове које обављају у предузећу.

Забрана се односи и на раднике у органима управе и органима за прекршаје који непосредно раде на примени закона и на пословима утврђивања друштвених прихода.”

Дакле, забрана се односи на следећи круг лица:

- 1) директора предузећа,
- 2) друге раднике у предузећу,
- 3) раднике који обављају послове у предузећу,
- 4) раднике у органима управе,
- 5) раднике у органима за прекршаје, који непосредно раде на примени закона, и
- 6) на раднике који непосредно раде на пословима утврђивања друштвених прихода.

Осим директора и других запослених лица, забраном су обухваћени и њихови сродници и то:

- 7) брачни друг,
- 8) деца,
- 9) родитељи запосленог, и
- 10) родитељи брачног друга.

Ad 1) На начин како је формулисан став 1. чл. 185а Закона о предузећима, није било потребно посебно наводити директора, јер и он спада у круг запослених лица. Вероватно законодавац није могао одолети да на такав начин апострофира директора, чија конкуренција у конкурентским предузећима није пожељна, а управо се он, као и други радници са посебним

овлашћењима, најчешће појављују као оснивачи предузећа, одн. предузетници.

Ad 2) Из наведене законске формулације произилази да се забрана конкуренције у ствари односи на сва запослена лица, без обзира на послове које обављају. То значи, да уколико би један брачни друг, или друга лица из забрањеног круга сродства, радио на пример као дактилограф, курир, чистачица или на другим помоћним пословима, његов брачни друг или други сродници, били би обухваћени забраном оснивања, запослења, или обављања послова у другом конкурентском предузећу из чл. 2. Закона о предузећима.

Ad 3) У односу на послове где се конституише забрана конкуренције, Закон их изричито не набраја, већ обавезује предузећа (дакле, не и радње) да у свом статуту, одн. правилима, или у уговору одреди послове које лица, која их обављају у том предузећу, не могу обављати и у другом. Ово се не односи на директоре и остале запослене раднике и њихове сроднике, јер забрана конкуренције код тих лица обухваћена је пословањем или запослењем. Овде се ради о обављању послова, као на пример по основу уговора о делу, прокуриста, комисионара, члана неког органа у предузећу и слично. Услов за примену ових одредби Закона су, да су ти послови утврђени статутом одн. правилима предузећа или у уговору. Несумњиво је да се ти послови могу побројати и у акту о оснивању, ако се појављује једно лице као оснивач предузећа. Уколико ти послови нису побројани у наведеним актима, одредбе Закона у овом делу не би могле производити непосредно правно дејство.

Горе наведено схватање је једно од могућих начина интерпретације одредби чл. 185а, став 1. Закона о предузећима. Други могући приступ је да се забрана конкуренције односи на регистроване делатности у два предузећа, које не могу обављати директори, и само они запослени радници и њихови сродници, који обављају послове који се у статуту, правилима или уговору утврде као послови који су у међусобној конкуренцији. Ово тумачење Закона је много уже у односу на претходно изражено, јер не би обухватало, у односу на забрану конкуренције, све запослене раднике и не би били обухваћени остали радници који фактички обављају рад, на пример по уговору о делу, прокуристи, комисионари, или тзв. спољни чланови органа управљања у предузећима, као и њихови сродници. Дакле, у овом схватању начина регулације забране тражи се кумулативно испуњавање услова у циљу забране конкуренције, да се ради о истим регистрованим делатностима предузећа, да се, осим директора, ради о осталим запосленим лицима и њиховим напред наведеним сродницима, и да та лица обављају оне послове који би, са аспекта међусобне конкуренције, били неприхватљиви и који би таксативно били набројени у статуту, правилима или уговорима. У овом раду полази се од тумачења одредбе чл. 185а, став 1. Закона о предузећима, где је законода-

вац забрану конституисао у односу на директоре, запослене и на друга лица која обављају одређене послове у предузећу, без обзира што је овај приступ неповољнији и што обухвата много шири круг лица захваћених забраном конкуренције.

Дакле, у овом приступу забране обављања послова били би обухваћени сви послови који се утврде у статуту, правилима или уговорима, а који се обављају у правним лицима набројаним у тачки I, а од физичких лица били би обухваћени сви радници који обављају послове у предузећу по основу запослења, као и друга лица која обављају послове, као на пример прокуристи, комисионари, лица која обављају послове по уговору о делу, спољни чланови органа управљања у предузећу — чланови скупштине, чланови управног одбора, чланови надзорног одбора, чланови радничког савета, и сл. Да ли ће бити обухваћена ова лица, која су примерице дата, или ће се још уже или шире утврдити могућност забране послова у другим конкурентским предузећима, зависи од начина уређивања тих питања у статуту или правилима, или уговорима предузећа. Из забрањених послова произилазиће и забрана у односу на круг лица.

Ad 4, 5, 6) Лица обухваћена одредбом чл. 185а, став 4. Закона о предузећима нису прецизно разграничена. Произилази да се забрана односи на све функционере и раднике у органима управе, где спадају и органи за прекршаје који непосредно раде на примени закона, као и на раднике који непосредно раде на пословима утврђивања друштвених прихода. Под тачком 5. радници у органима за прекршаје, који непосредно раде на примени закона, могли би се сматрати судије за прекршаје, док остали радници са забраном конкуренције били би обухваћени кроз тачку 4 — радници у органима управе. Исто тако, радници који непосредно раде на пословима утврђивања друштвених прихода, могли би се сматрати порезници и радници у одговарајућим инспекцијским органима, док би остали радници у тим органима били обухваћени такође кроз тачку 4 — радници у органима управе. Вероватно жеља законодавца да посебно у органима управе апострофира судије за прекршаје и раднике који непосредно раде на пословима утврђивања друштвених прихода, допринела је да се ове одредбе тако непрецизно и конфузно унесу у законски текст. Претпоставка је, да је овај круг лица унесен у забрану конкуренције, иако се о конкуренцији овде не може говорити, јер не раде у конкурентском предузећу, те се поставља питање колико је оправдано њихово уношење у ове законске одредбе. Претпоставка је да је то учињено обзиром на послове које обављају ови радници у органима управе, да не би стекли одговарајуће погодности и привилегије, уколико би били оснивачи или запослени у предузећу, или обављали послове. Стиче се утисак да би се забрана рада овом кругу лица ефикасније могла регулисати утврђивањем кодекса понашања за раднике у органима управе, као

што је то случај код судија, адвоката, медицинских радника, просветних радника, занатлија и других.

Ad 7, 8, 9, 10) Проширивање забране на сроднике представља и најрестриктивнију одредбу Закона, у односу на прокламовано начело о слободи предузетништва. Тиме се хтело спречити евентуалне злоупотребе забране конкуренције, ако би се то свело само на директоре и друге запослене раднике, а не и на њихове сроднике. Сроднике заинтересованих лица није требало тако широко поставити. Уколико би се чиниле злоупотребе запослених лица путем обављања послова преко својих сродника, то би требало у сваком конкретном случају доказати, а штетне последице лоцирати на назначени круг лица, а не и на њихове сроднике.

Забраном конкуренције нису обухваћени сродници органа управе, назначени под тачком 3, 4 и 5.

Поставља се питање, да ли се забрана конкуренције може изиграти кроз институт тајног члана, тајног друштва. Наш Закон о предузећима такав институт не познаје, међутим, изричито га и не забрањује. Предратно право нормативно је уређивало овај институт, тако што је дозвољавало да један или више чланова трговачког друштва остану анонимни, осим имаоца трговачког предузећа који води предузеће (§ 489. Трговачког закона). Такав тајни члан тајног друштва имао је право на удео у добити у трговачком друштву, у ком је учествовао имовинским улогом. Обзиром на могућност изигравања ових одредби о забрани конкуренције кроз институт тајног члана, сматрамо да би то било у супротности са одредбом чл. 2. став 6. Закона о предузећима, који обавезује сва предузећа да послују у складу са Законом, добрим пословним обичајима и пословним моралом.

III. *Забрана конкуренције у односу на делатност предузећа*

У односу на делатност предузећа, забрана се односи на:

а) исте, или

б) сличне делатности

за које је предузеће, за које напред наведена лица раде, уписано у судски регистар. То значи, да од више делатности које се могу регистровати, ни у једној од регистрованих делатности предузећа лица обухваћена забраном конкуренције не би могла да а) буду оснивачи, б) буду запослени и в) обављају послове. Које се делатности сматрају сличним, представља фактичко питање и могу се разрешавати од случаја до случаја. Није искључено да по том питању могу настати спорови, због законом предвиђених тешких последица, због забране конкуренције.

У предратном праву поента је била на закљученим пословима у пословној грани друштва. То значи, да је једно лице могло бити оснивач и уполеник у више друштава, чак и са истом делатношћу, али није смело без изричитог пристанка ос-

талих ортака предузимати послове у пословној грани друштва, или бити лично одговорни другар, орган или намештеник.

Ни по ЗУР-у директор није могао да остварује своја права из радног односа у више организација удруженог рада, или да обавља ту функцију у више предузећа. Доношењем одредби о забрани конкуренције ми се уствари враћамо на ЗУР-овска решења, где једно лице неће моћи да буде директор у више предузећа, са истом или сличном делатношћу, што није у складу са институтом менаџера, схваћено на модеран начин и што увек не мора да представља конкуренцију, већ може представљати и допуњавање делатности. Конкуренција не мора увек бити нелојална, како је наш законодавац схватио, већ у оквиру исте делатности лојални пословни партнери могу остваривати разне облике производно технолошке сарадње.

IV. Забрана конкуренције у односу на начин остваривања конкуренције

У односу на начин остваривања конкуренције Закон разликује:

- а) забрану конкуренције код оснивања предузећа,
- б) забрану конкуренције код запослења у предузећу,
- в) забрану конкуренције код обављања послова.

Оснивање предузећа и запослење Закон не дозвољава лицима из тачке II наведеним од 1. до закључно 3, с тим да код директора и запослених лица то повезује са регистрованој делатношћу два конкурентска предузећа, док обављање послова везује, не за делатност, већ за конкретан посао, који обављају лица која нису запослена у предузећу, већ обављају послове за предузеће, као на пример радници ангажовани за рад по основу уговора о делу, прокуристе, комисионаре, чланове неког органа у предузећу. Ти послови морају бити посебно назначени у статуту, правилима или уговору. Ове одредбе Закона представљају забрану било каквог допунског рада, или изнајмљивања погона предузећа радницима ради обављања послова у своје име и за свој рачун, што је проширена форма испољавања приватне иницијативе посебно у Маџарској и ДДР.

Поставља се питање да ли су овим одредбама Закона де-рогиране одговарајуће одредбе Закона о основним правима из радног односа.² Наиме, наведени Закон у одредби чл. 27. став 2. и 4. даје могућност раднику који ради краће радно време и пуно радно време, да заснује радни однос у више организација, одн. код више послодаваца и на такав начин оствари право на пуно радно време, одн. на допунски рад, при чему не даје ограничења у односу на делатност предузећа. Ову одредбу допуњује Закон о радним односима СР Србије, који се сада као

² Сл. лист СФРЈ бр. 60/89.

Нацрт налази на јавној расправи,³ ипак, забрана конкуренције Закона о предузећима у два предузећа код директора и других запослених лица и њихових сродника, везује се за исту, или сличну делатност, те ове одредбе Закона о предузећима не derogирају цитиране одредбе из области радног права, већ њихову примену ограничавају, тако што изузимају могућност остваривања права из радног односа код више организација, или послодаваца, из исте или сличне делатности. Према томе, при заснивању такве врсте радног односа предузећа ће бити дужна да поведу рачуна да ли радници које ангажују за допунски рад не остварују своја права из радног односа код предузећа са истом или сличном делатношћу. Радници који на пример раде аутомеханичарске послове, или послове у области других услужних делатности, неће моћи применом ових одредби код других послодаваца, или у својој занатској радњи, са скраћеним радним временом пружати услуге грађанима, нити ће се моћи дозволити отварање таквих занатских радњи, због примене одредби о забрани конкуренције. Несумњиво је да ће то створити простор за рад на црно и да онај рад, који је до сада био легалан, под контролом друштва и опорезован, може да измакне таквој контроли.

(Наставиће се)

³ Нацрт Закона о радним односима СР Србије утврђен на седници Већа удруженог рада одржаној дана 23. 07. 1990. г. Скупштине СР Србије.

Мр Душан Николић

асистент Правног факултета у Новом Саду

УГОВОРИ О ИНФОРМАЦИОНИМ УСЛУГАМА (II)

2.5. *Престанак уговора о информационим услугама.* У најширем смислу, уговор је сагласност воља два или више лица којом се жели постићи неко правно дејство.²⁸ Стога је редован начин његовог престанка управо реализација међусобних права и обавеза страна уговорница. Када давалац изврши услугу сагласно уговору или/и по правилима струке, наступа престанак облигационоправног односа а тиме и самог уговора као извора облигације (схваћене у ширем смислу). Уредно испуњење обавезе од стране дужника истовремено значи да је поверилац реализовао односно, стекао извесно имовинско право. У том случају уговор губи својство извора конкретног облигационоправног односа и прераста у *правни основ* стицања (*iustus titulus*). Зато многи аутори и сматрају да уговор не престаје, него да се само исцрпљује његова садржина остварењем права и обавеза. Таква теоријска конструкција је несумњиво прихватљива за наведени начин престанка. У свим другим случајевима, уговор престаје да постоји као извор облигационоправног односа, не добијајући при том трајно обележје правног основа. Чињеница његовог закључења може бити од значаја за остваривање права на заштиту повређеног субјективног права и сл. уговор о пружању информационих услуга, дакле, дефинитивно престаје да постоји (не производећи очекивана правна дејства) поништајем из разлога апсолутне и релативне ништавости, раскидом (једностраним и споразумним), наступањем немогућности испуњења, услед смрти уговорне стране, уколико је уговор закључен с обзиром на лична својства (*intuitu personae*) и сл.

У неким од наведених случајева престанак уговора у првом реду зависи од воље обе или једне од уговорних страна.

²⁸ У том смислу: Др Слободан Перовић, *op. cit.*, стр. 151; Др Љубиша Милошевић, *Облигационо право*, Београд, 1982, стр. 49.

Тако нпр. када информација има недостатак који је не чини неупотребљивом и када саопштавање података није извршено у супротности са изричитим условима уговора, корисник је дужан допустити даваоцу услуге да недостатак отклони у примереном року. Уколико наведени рок безуспешно протекне, корисник може, по свом избору, извршити отклањање недостатка на рачун друге уговорне стране, снизити накнаду или раскинути уговор.²⁹ Раскид уговора се из наведених разлога врши вансудски.³⁰ Довољна је проста изјава воље корисника да једнострано раскида уговор о информационим услугама.³¹

Аналогно вансудском раскиду, корисник се на исти начин може одредити и за једну од преостале две солуције. Наиме, он може саопштити дужнику да ће о његовом трошку самостално или ангажовањем трећег лица, отклонити недостатак информације. У том случају, корисник може задржати део уговорене накнаде, „који ће према његовој оцени покрити трошкове отклањања недостатка”.³² Евентуални спор у погледу накнаде расправиће се у посебном парничном поступку. У овом случају дакле, корисник има могућност да остајући при уговору, обезбеди уредно извршење информационе услуге. Посебан проблем представљају уговори који су закључени с обзиром на својства личности уговорника. Наиме, у појединим случајевима уговорену информациону услугу може реализовати искључиво друга уговорна страна. Сходно наведеним одредбама Закона о облигационим односима, корисник би могао једино снизити накнаду или једнострано раскинути уговор уз тражење одговарајућег обештећења. Мишљења смо, међутим, да он и у овом случају може након истека накнадног примереног рока остати при уговору и тражити његово испуњење. У смислу Закона о облигационим односима, поверилац је дужан саопштити дужнику без одлагања своју одлуку да раскида уговор.³³ Уговор се дакле, не може сматрати раскинутим ни након истека накнадног рока за његово испуњење, све док се корисник информационе услуге не изјасни у том смислу.³⁴ С обзиром да

²⁹ В.: чл. 620. Закона о облигационим односима.

³⁰ У том смислу В.: Др Слободан Перовић, *op. cit.*, стр. 505. и др.

³¹ „Изјава о раскиду уговора о делу може бити дата у било којој форми, па и усмено.” (Решење Врховног суда БиХ бр. Пж. 152/84, од 31. 08. 1984, Билтен судске праксе БиХ, 4/1984, стр. 13). То би се могло применити и на уговоре о информационим услугама.

³² В.: Коментар 300, у редакцији Б. Благојевића и В. Круља, т. II, стр. 1512.

³³ В.: чл. 130. Закона о облигационим односима.

³⁴ То је одређење и новије судске праксе: „околност што је вјеровник оставио дужнику примјерени рок за испуњење његове обавезе не значи да се он самим тиме одређио за то да по безуспјешном протеклу тог рока одустане од уговора, већ њему и даље (све до подизања тужбе) остају на располагању све могућности избора које вјеровник има у случају дужникова закашњења.”

(Врховни суд Хрватске, Рев. 110/1981. од 25. 05. 1982, Преглед судске праксе, бр. 21/1982, стр. 72).

би га свако даље утврђивање накнадних рокова доводило у неповољнији положај, он може тражити судску заштиту повређеног тражбеног права, у парничном поступку. Уколико тужени не поступи по одлуци суда ни у посебном (парисионом) року за испуњење обавезе, кориснику су на располагању средства судског извршног поступка.

2.6. *Извршење уговором преузете обавезе у судском извршном поступку.* Корисник информационе услуге може предлогом за извршење тражити од надлежног суда да изрицањем новчане казне принуди дужника на извршење *незаменљиве радње* која је одређена у извршној исправи. Незаменљивост радње проистиче из природе конкретне обавезе (нпр. саопштавање података који су доступни, односно познати једино даваоцу услуге) или из уговора који су закључени с обзиром на својства личности (*intuitu personae*). Поверилац није овлашћен да радњу која је одређена као незаменљива преквалификује у замениivu изјављујући да прихвата извршење по правилима која важе за радњу коју може извршити и друго лице о трошку дужника.³⁵ Решењем о извршењу суд ће наложити дужнику да у примереном року, под претњом новчане казне у одређеном износу, изврши обавезу. Ако рок безуспешно протекне, суд ће по службеној дужности спровести извршење решења о изреченој новчаној казни и истовремено донети ново решење којим одређује нови рок за испуњење обавезе под претњом извршења новчане казне у већем износу од претходно изречене. Наведени поступак ће се понављати све док укупан збир изречених и извршених новчаних казни не достигне десетоструки износ оне из првог решења о извршењу, а која је иначе, лимитирана важећим прописима.³⁶ Истовремено, тражени подаци могу бити од изузетног значаја за реализацију скућих и ризичних пословних подухвата. Њихов недостатак може условити доношење погрешних пословних одлука и проузроковати велику материјалну (па и моралну) штету кориснику информационе услуге, а да он не може тражити одговарајућу накнаду. Наиме, за остварење овог права, потребно је доказати постојање повреде уговора и тиме проузроковане штете. Расправа о насталој штети могла би угрозити пословну тајну корисника информационе услуге³⁷ који ће најчешће у таквим приликама одустати од парничења. Најзад, наведено решење Закона о извршном поступку, пружа могућност одуговлачења са испуњењем обавезе, што ће по правилу за последицу имати неактуелност

³⁵ Упор.: Др Боровој Старовић, Коментар Закона о извршном поступку, Београд, 1987, стр. 554. и Борислав Благојевић, Систем извршног поступка, Београд, стр. 581. и 582.

³⁶ В.: чл. 225. Закона о извршном поступку.

³⁷ Упркос томе што се у смислу чл. 307. Закона о парничном поступку може искључити јавност ако то захтевају интереси чувања службене и пословне тајне.

гражених података. Стога је потребно пронаћи адекватније начине за заштиту права корисника информационих услуга које се могу реализовати независном радњом.

Објективно веће шансе за ефикасније остваривање права пружају *судски пенали*.³⁸ На тражење повериоца, суд може дужнику одредити примеран рок за извршење новчане обавезе утврђене *правноснажном одлуком*,³⁹ под претњом плаћања одређене своте новца за сваки дан (или неку другу временску јединицу) закашњења. Судски пенали се обрачунавају од неуспешног протекла рока за добровољно извршење обавезе до намирања примарног потраживања повериоца. Изузетно, обавеза њиховог плаћања престаје наступањем објективне немогућности извршења информационе услуге, отпустом или пролонгацијом дуга и сл.,⁴⁰ као и када поверилац поднесе предлог за извршење основне обавезе по правилима из члана 225. Закона о извршном поступку.⁴¹ Тешко је међутим, пронаћи интерес повериоца да одустане од судских пенала и да се определи за вршење притиска на дужника изрицањем новчаних казни од стране суда. У прилог томе се може навести чињеница да се новчане казне изричу у корист друштвено-политичке заједнице, а судски пенали припадају повериоцу. Уз то, новчана казна је лимитирана и као таква представља мање ефикасно средство притиска на дужника од пенала које суд одређује по слободној оцени. Најзад, неки аутори сматрају да поред основне функције судски пенали „имају за сврху да повериоцу накнаде штету, за коју се претпоставља да је претрпео услед доцње дужника”⁴² чиме се искључује тражење потпуног обештећења у посебном парничном поступку. Такво решење нарочито погодује корисницима појединих информационих услуга који ради заштите пословне или друге тајне не желе у посебном судском поступку остваривати своје право на накнаду штете. Они се могу задовољити досуђеним новчаним износом на име пенала. Међутим, и ако се судски пенали одређују независно од (постојања) сваке штете,⁴³ то не значи да се она не узима као критеријум утврђивања њихове висине.⁴⁴ Водећи рачуна о низу конкретних околности, суд ће као један од важнијих крите-

³⁸ В.: чл. 294. Закона о облигационим односима и чл. 187. Закона о извршном поступку.

³⁹ Иако се наведеним прописима тражи само правноснажност судске одлуке, поједини аутори сматрају да она мора бити и извршена (у том смислу В.: Коментар Закона о облигационим односима у редакцији Б. Благојевића и В. Круља, т. I, стр. 1012).

⁴⁰ Детаљније: Др Боривој Старовић, Коментар..., стр. 483.

⁴¹ У том смислу В.: чл. 187. ст. 4. Закона о изврш. пост.

⁴² Коментар Закона о облигационим односима у редакцији Б. Благојевића и В. Круља, т. I, стр. 1014. Супротно: Пресуда Окружног суда у Сплиту, Гж — 234/88. из 1988, (Преглед судске праксе, бр. 38/1988, стр. 118).

⁴³ В.: чл. 294. Закона о облигационим односима.

⁴⁴ В.: др Боривој Старовић, Коментар..., стр. 483.

ријума узети штету коју поверилац трпи у време подношења захтева или коју ће евентуално трпети ако дужник не испуни своју обавезу у одређеном периоду. Проблем је међутим, како утврдити, односно, предвидети обим штете која ће настати нпр. несаопштавањем података потребних за доношење неке пословне одлуке? Мишљења смо да се суд који у *извршном поступку* доноси одлуку о одређивању судских пенала, не може упуштати у тако сложене процене. Извесно је ипак, да се као минимум штете коју ће поверилац претрпети услед неиспуњења обавезе може узети уговором утврђен износ за извршење информационе услуге. Реално је претпоставити да информација вреди за повериоца бар онолико колико је он за њу спреман платити и да би штета настала несаопштавањем података, у највећем броју случајева, била знатно већа. Стога би суд приликом утврђивања висине пенала као један од кључних параметара требао узимати уговорени износ накнаде за извршење информационе услуге.

Непрецизни критеријуми за одређивање судских пенала и недовољно ефикасан утицај на дужника изрицањем новчаних казни по правилима из члана 225. Закона о извршном поступку, дају предност редовном уговарању појединих средстава обезбеђења уредног извршења уговором преузетих обавеза у смислу Закона облигационим односима.

Данко Укропина
адвокат у Новом Саду

ЗАХТЕВ ЗА ЗАШТИТУ ЗАКОНИТОСТИ У ПАРНИЧНОМ ПОСТУПКУ

Захтев за заштиту законитости је ванредан правни лек установљен у циљу јединствене примене права и заштите законитости.

Сваки закон о парничном поступку тежи да одлука у том поступку буде донета правилном применом процесног и материјалног права. Ипак се дешава да одлуком буде повређен материјални или процесни закон, а некад и оба.

Отклањање ових недостатака се постиже у првом реду редовним правним лековима. Ако странке не искористе редован правни лек или када по редовном правном леку буде донета коначна одлука, одлука постаје правноснажна. То је последица једног од основних принципа правног поретка сваке државе, без којег се не може замислити правилно функционисање сложеног механизма правног поретка — правна сигурност.

Модерни поступци садрже могућност да се под одређеним условима могу нападати и формално правноснажне судске одлуке.

За побијање незаконитих правноснажних судских одлука у социјалистичким државама је предвиђено да надлежни јавни тужилац у законом прописаном поступку, под одређеним условима захтева укидање или преиначење такве одлуке.

Треба истаћи да и поступци неких капиталистичких држава садрже одредбе о праву јавног тужиоца да побија правноснажне судске одлуке. Тако је, на пример, врховни јавни тужилац у Француској овлашћен да изнесе пред Касациони суд на разматрање одређену судску одлуку ако сматра да је њом повређен формални или материјални закон.

По параграфу 48. став 5. тачка 4. Закона о уређењу редовних судова за Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца, врховни државни тужилац је, самостално или по наредби министра

правде, могао захтевати да пуна седница Касационог суда одлучи о правним питањима која су нижи судови у грађанско-правним предметима решили различито или погрешно, када ти предмети редовним путем не могу да доспеју на одлучивање пред Касациони суд. Циљ улагања овог правног средства је био онемогућавање формирања незаконитог правног схватања од стране судова, а у односу на странке оспорене одлуке су остајале правноснажне.

Правни лек којим се, под одређеним условима, могло тражити исправљање незаконите правноснажне судске одлуке, уведен је одмах после ослобођења, са доношењем првих законских прописа из области правосуђа. До 1946. године овај правни лек је носио назив „Надзорна жалба” и искључиво јавни тужилац ДФЈ је имао право улагања овог правног лека.

Законом о уређењу народних судова право улагања „Надзорне жалбе” проширује се на јавне тужиоце федералних јединица и јавног тужиоца Војводине (председника Врховног суда ДФЈ, председнике врховних судова федералних јединица, односно председника Врховног суда Војводине).

Доношењем Закона о потврдама и изменама и допунама Закона о уређењу народних судова од 21. јуна 1946. године и Закона о јавном тужилаштву од 1946. године, уместо назива „Надзорна жалба” уводи се назив захтев за заштиту законитости.

Ступањем на снагу Закона о парничном поступку 1957. године престало је да важи овлашћење председника врховних судова на улагање захтева за заштиту законитости у парничним стварима.

Члан 389. Закона о парничном поступку („Службени лист СФРЈ” број 4/57) је предвиђао: „Ако је правоснажном судском одлуком повређен закон или међународни уговор, надлежни јавни тужилац може подићи захтев за заштиту законитости против такве одлуке у случајевима кад то захтева јавни интерес”. Члан 391. став 1. и 2. ЗПП предвиђао је који је тужилац надлежан за подизање захтева за заштиту законитости.

Законом о изменама и допунама Закона о парничном поступку („Службени лист СФРЈ” број 12/65) измењен је члан 389 у толико што су изостављене речи: „Против такве одлуке у случајевима кад то захтева јавни интерес”. О томе шта је условило укидање постојања јавног интереса као услова за улагање захтева за заштиту законитости се наводи у Образложењу Закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку: „Могућност за улагање захтева за заштиту законитости, проширена је у свим случајевима повреде закона, а не само кад то захтева јавни интерес. Такво проширење је у складу са институтом захтева за заштиту законитости у кривичном и другим поступцима који не познају поменуто ограничење. Осим тога, овакво проширење захтева оправдано је и због ог-

раничења ревизије. Најзад у досадашњој пракси у извесним случајевима било је спорно када се има сматрати да постоји јавни интерес”.

Закон о парничном поступку који је усвојен децембра 1976. године („Службени лист СФРЈ” број 4/77) а примењује се од 1. јула 1977. године регулише институт захтева за заштиту законитости у чл. 401—415. Овај закон је претрпео неколико измена и допуна а у погледу захтева за заштиту законитости је битан Закон о допуни Закона о парничном поступку („Службени лист СФРЈ” број 58/84) који са новим чланом 401-а одређује посебан рок за подизање захтева за заштиту законитости у споровима о промету непокретности.

Члан 401. Закона о парничном поступку предвиђа:

„Против правноснажне судске одлуке јавни тужилац може подићи захтев за заштиту законитости у року од три месеца.

Рок за подизање захтева за заштиту законитости из става 1. овог члана рачуна се:

1. против одлуке донесене у првом степену против које није изјављена жалба — од дана кад се та одлука више није могла побијати жалбом;

2. против одлуке донесене у другом степену против које није изјављена ревизија — од дана кад је та одлука достављена оној странци којој је доцније достављена.

Против одлуке из става 1. овог члана донесене у другом степену, против које су странке изјавиле ревизију, јавни тужилац може подићи захтев за заштиту законитости само у року од 30 дана од дана кад му је достављена ревизија оне странке чија му је ревизија раније достављена (члан 390. став 1).

Захтев за заштиту законитости није дозвољен против одлуке коју је поводом ревизије или захтева за заштиту законитости донео суд надлежан да одлучује о тим правним лековима (члан 383).”

Захтев за заштиту законитости надлежног јавног тужиоца у републици односно аутономној покрајини је ванредан правни лек установљен у циљу јединствене примене права и заштите законитости у општем интересу. То је такав ванредни правни лек који може подићи надлежни јавни тужилац против сваке правноснажне судске одлуке (пресуде или решења), а може се подићи без икаквих ограничења по вредности или врсти спора.

Захтев за заштиту законитости надлежног јавног тужиоца је несуспензивни правни лек, јер не задржава извршење правноснажне судске одлуке (члан 408. и члан 384. ЗЗП).

Јавни тужилац је овлашћен да тражи одлагање или прекид извршења извршне судске одлуке. Ово овлашћење је дато у законима о јавним тужилаштвима. Тако, на пример, Закон о јавном тужилаштву Војводине у члану 12. предвиђа: „Кад јавни тужилац нађе да због повреда закона има основа да употреби правно средство против извршне судске одлуке или одлуке донете у управном поступку, може захтевати да се одложи

или прекине извршење те одлуке." А у ставу 3 истог члана је предвиђено „Суд или други орган, на захтев надлежног јавног тужиоца, одложиће или прекинути извршење. Одлагање односно прекид извршења траје до доношења одлуке о правном средству јавног тужиоца.”

Захтев за заштиту законитости је деволутиван правни лек када се подиже против одлука општинских и окружних (у Војводини виших) судова, а када се подиже против одлуке коју је у другом степену донео Врховни суд у републици односно аутономној покрајини је демонстративни правни лек.

Рокови за подизање захтева за заштиту законитости су преклузивни и различито се рачунају.

Зависно од тога да ли се побија правноснажна одлука првостепеног или другостепеног суда, рок од три месеца се рачуна:

— Од дана када се првостепена одлука више није могла побијати жалбом, тј. када је постала материјално правноснажна (члан 333. ЗПП);

— од дана доцније доставе странци другостепене одлуке против које није изјављена ревизија.

Када су против правноснажне другостепене одлуке странке изјавиле ревизију, надлежни јавни тужилац може подићи захтев за заштиту законитости у року од 30 дана од дана пријема прве ревизије, која му је достављена по члану 390. став 1. ЗПП.

Члан 390. став 3. ЗПП предвиђа да се надлежни јавни тужилац у року од 30 дана може изјаснити о поднесеној ревизији. Пошто се уз ревизију доставља и примерак пресуде против које је ревизија изјављена, јавни тужилац, у колико нађе да постоји повреда закона на коју ревизија не указује, може подићи захтев за заштиту законитости.

Јавни тужилац одређен републичким или покрајинским законом не може подићи захтев за заштиту законитости против одлуке коју је поводом ревизије или захтева за заштиту законитости донео Врховни суд у републици односно покрајини. Такав захтев је недозвољен.

У Закону о допуни Закона о парничном поступку објављеном у „Службеном листу СФРЈ” број 58 од 2. новембра 1984. године у члану 401-а предвиђено је да јавни тужилац може у року од две године подићи захтев за заштиту законитости против правноснажне судске одлуке донесене у спору који се односи на уговор о промету непокретности, због тога што је уговор по својој садржини или циљу противан уставом утврђеним начелима друштвеног уређења, принудним прописима или моралу социјалистичког самоуправног друштва. Овај рок се рачуна од дана правноснажности одлуке, а ако је против одлуке била изјављена ревизија од дана доношења одлуке ревизијског суда којом је поступак завршен.

Овај Закон је донесен ради обезбеђења ефикасније заштите основа друштвеног уређења које су у пракси нарушаване

незаконитим прометом непокретности нарочито у појединим срединама, као што је САП Косово.

Одредбом члана 2. Закона о допуни Закона о парничном поступку, у складу са одредбом члана 211. став 2. Устава СФРЈ омогућено је преиспитивање правноснажних пресуда донесених за последњих 10 година пре ступања на снагу Закона „Јер је то период у коме су се у сфери промета непокретности посебно испољиле непријатељске активности усмерене против уставом утврђених начела друштвеног уређења”.

Надлежни јавни тужилац може подићи захтев за заштиту законитости због битних повреда одредаба парничног поступка из члана 354. став 1. и 2. ЗПП (изузев битних повреда предвиђених у члану 354. став 2. тачке 4, 9, 11. и 12) и због погрешне примене материјалног права. Захтев за заштиту законитости може се подићи, због релативно битних и апсолутно битних повреда одредаба парничног поступка, независно од тога да ли су оне учињене у првостепеном или другостепеном поступку. Ограничење постоји само у погледу наведених апсолутно битних повреда одредаба парничног поступка из члана 354. став 2. тачка 4, 9, 11. и 12, тј. ако се повреда односи на месну надлежност, ако је првостепени суд донео пресуду без главне расправе, а био је дужан да одржи главну расправу, ако је одлучено о захтеву о коме већ тече парница и ако је противно закону била искључена јавност на главној расправи.

Јавни тужилац не може подићи захтев за заштиту законитости због прекорачења тужбеног захтева и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Ипак члан 408. став 2. ЗПП упућује да ће се у поступку поводом захтева за заштиту законитости сходно примењивати одредбе члана 395. ЗПП, те из тога произилази да јавни тужилац може указати да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање непотпуно утврђено (члан 395. став 2. ЗПП-а).

Захтев за заштиту законитости подноси се суду који је донео првостепену одлуку у довољном броју примерака за суд и за странке (сходна примена члана 388. у вези члана 408. став 2. ЗПП).

Неблаговремен, непотпун или недозвољен захтев за заштиту законитости одбациће решењем председник већа првостепеног суда, без одржавања рочишта (сходна примена члана 389. у вези члана 408. став 2. ЗПП). Захтев за заштиту законитости је недозвољен ако је подигнут од ненадлежног јавног тужиоца или ако је подигнут против одлуке која није постала правноснажна. С обзиром на циљ захтева за заштиту законитости као ванредног правног лека, исти не би био дозвољен ни против одлука процесног карактера уколико се тим одлукама поступак не окончава.

Захтев за заштиту законитости се не може одбацити због тога што је подигнут из разлога због којих се не може поднети.

Судска пракса

„Није дозвољен захтев за заштиту законитости против решења суда којим се констатује правоснажност пресуде” — Врховни суд Југославије Гзз—15/71).

„Кад је предлог за повраћај у пребашње стање за улагање жалбе на пресуду правоснажно одбијен, тад се не може рок за подизање захтева за заштиту законитости против пресуде рачунати од дана одбијања захтева за повраћај у пребашње стање, односно од дана одбачаја жалбе на пресуду као неблаговремена, већ од дана правоснажности пресуде”. (Решење Врховног суда Србије Гзз—12/73).

Примерак благовременог, потпуног и дозвољеног захтева за заштиту законитости првостепени суд ће доставити странкама, које се у року од 30 дана могу изјаснити о подигнутом захтеву. По протеку рока спис се преко другостепеног суда доставља надлежном Врховном суду (сходно примени члана 390. у вези члана 408. став 2. ЗПП).

Судска пракса

„У поступку поводом подигнутог захтева за заштиту законитости првостепени ће суд доставити захтев за заштиту законитости странкама на одговор а затим ће преко другостепеног суда доставити спис Врховном суду на решавање”. (Решење Врховног суда Војводине Гзз—3/84).

О захтеву за заштиту законитости одлучује Врховни суд у републици односно покрајини. Ако су против исте одлуке поднесени и ревизија и захтев за заштиту законитости, надлежни врховни суд ће о оба правна лека одлучити једном одлуком. Суд је дужан да обавести надлежног јавног тужиоца о одржавању седнице на којој ће се расправљати о подигнутом захтеву. Јавни тужилац не може присуствовати већању и гласању. Када решава о захтеву за заштиту законитости суд ће се ограничити само на испитивање повреда које јавни тужилац истиче у подигнутом захтеву (члан 408. став 1. ЗПП).

Судска пракса

„По захтеву за заштиту законитости који је подигао јавни тужилац у коме је наведено само која се пресуда побија, а није наведена ниједна повреда закона, Врховни суд не може поступити и такав захтев има се одбацити као недопуштен”. (Врховни суд Србије Гзз—388/72).

Члан 409. Закона о парничном поступку предвиђа:

„Савезни јавни тужилац може подићи захтев за заштиту законитости против правоснажне судске одлуке којом је повређен Савезни закон или међународни уговор.

Савезни јавни тужилац може подићи захтев за заштиту законитости из става 1 овог члана тек пошто се против поби-

јане одлуке исцрпи могућност улагања жалбе, ревизије и захтева за заштиту законитости пред судовима републике односно аутономне покрајине, односно пошто улагање тих правних лекова више не буде могуће.

Савезни јавни тужилац не може подићи захтев за заштиту законитости против одлуке Савезног суда донесене поводом захтева за ванредно преиспитивање правноснажне одлуке пред Савезним судом."

Одредбама члана 409—415. регулисан је захтев за заштиту законитости савезног јавног тужиоца као ванредно правно средство у грађанском поступку. У складу са републичким, односно покрајинским карактером правосуђа према коме се судски поступак, у правилу, окончава у оквиру правосудних органа републике, односно аутономне покрајине, интервенција савезног јавног тужиоца предвиђена је само поводом примене савезних закона и међународних уговора и то тек пошто се исцрпе сва редовна и ванредна правна средства пред правосудним органима републике односно аутономне покрајине.

Између правила поступка поводом захтева за заштиту законитости републичког, односно покрајинског јавног тужиоца и правила поступка поводом захтева за заштиту законитости савезног јавног тужиоца нема битних разлика. Основне разлике изражене су у напред цитираном члану.

Интересантна је одредба члана 410. став 2. ЗПП којом се предвиђа да савезни јавни тужилац не може подићи захтев за заштиту законитости због битне повреде одредаба парничног поступка у предметима у којима се одлука о основности тужбеног захтева заснива искључиво на примени републичког, односно покрајинског закона.

Судска пракса

„Савезни суд није надлежан да по захтеву за заштиту законитости испитује побијане пресуде са становишта примене републичких прописа, и кад се у захтеву указује на евентуалне повреде тих прописа. Ово важи и у случају кад се неки однос не може разрешити непосредно применом Савезног прописа већ се на разрешење тог односа има сходно применити републички пропис" (Савезни суд Гзз—66/75).

КОРИШЋЕНА ЛИТЕРАТУРА

1. Др Верољуб Рајовић, Улога јавног тужиоца у грађанском судском поступку СФР Југославије.
2. Др Боровоје Познић, Михаило Вражалић и др Франђо Бачић, Коментар Закона о парничном поступку, Београд 1957.
3. Грађанско процесно право — Уџбеник, издање 1986. и 1962; аутор др Боровоје Познић.
4. Томислав Ралчић и Витоје Танасковић, Закон о парничном поступку са коментаром, судском праксом и образцима, 1977.
5. Милка Јанковић, Живота Јанковић, Хранислав Карамарковић и Драгољуб Петровић, Коментар Закона о парничном поступку, 1977. и 1987.
6. Закон о јавном тужилаштву Војводине.
7. Правна енциклопедија.

ОДЛУКА УСТАВНОГ СУДА СРБИЈЕ ПОВОДОМ ПРЕДЛОГА АК ВОЈВОДИНЕ ЗА ОЦЕНУ УСТАВНОСТИ И ЗАКОНИТОСТИ ЧЛ. 4. ЗАКОНА О ПОКРАЈИНСКИМ ДОПРИНОСИМА ЗА 1990.

Уставни суд Србије, састављен од председника Суда проф. др Балше Шпадијера и судија: Миодрага Богдановића, Радише Богдановића, Богољуба Вуковића, проф. др Златије Букић-Вельовић, Зије Муљхаџе, Бұра Сворцана, Милоша Синђића и др Арпада Хорвата, на седници одржаној 25. октобра 1990. године, на основу члана 125. Устава Републике Србије („Службени гласник Републике Србије”, бр. 1/90), донео је

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредбе члана 1. у делу који гласи „и информисања” и члана 9. става 1. тачке 13. Закона о покрајинским доприносима за 1990. годину („Службени лист САП Војводине”, бр. 1/90 и 8/90) нису сагласне са Законом о друштвеним делатностима („Службени гласник СРС”, бр. 1/90 и 21/90).

2. Утврђује се да члан 4. Закона о покрајинским доприносима за 1990. годину („Службени лист САП Војводине”, бр. 1/90 и 8/90) није сагласан са Законом о порезима и доприносима грађана („Службени гласник СРС”, бр. 60/89, 12/90 и 47/90).

Образложење

Предлогом Адвокатске коморе Војводине покренут је код Уставног суда Србије поступак за оцењивање уставности и законитости члана 4. Закона о покрајинским доприносима за 1990. годину („Службени лист САПВ”, бр. 1/90 и 8/90). Према оспореној законској одредби стопа за обрачун доприноса из личног дохотка за радне људе који самостално обављају делатност личним радом виша је од стопе за обрачун доприноса из личног дохотка радника. Поред тога, оспореном одредбом прописано је плаћање доприноса из личног дохотка према стварном личном дохотку за све радне људе који обављају самосталну делатност личним радом. По мишљењу предлагача, прописивањем више стопе доприноса за радне људе који обављају самосталну делатност личним радом повређене су одредбе Устава СРС и Закона о порезима и доприносима грађана. У вези с тим истакнуто је да је чланом 203. став 3. Устава СРС утврђено да

је адвокатура самостална друштвена служба, због чега предлагач сматра да је адвокате требало изједначити са радницима у погледу висине доприноса из личног дохотка. У предлогу је истакнуто да према одредбама Закона о порезима и доприносима грађана адвокати који запошљавају до три радника треба да плаћају допринос из личног дохотка у годишњем паушалном износу, а не према стварном личном дохотку, због чега је оспорена законска одредба несагласна са наведеним републичким законом.

Актом Уставног суда Србије ИУ—161/90 од 22. јуна 1990. године достављен је Скупштини САП Војводине предлог Адвокатске коморе Војводине, ради давања одговора Суду. Овим актом постављено је, поред напред наведених питања, и питање уставног и законског основа за увођење доприноса за делатност информисања покрајинским законом.

У одговору Скупштине САП Војводине оспорени су наводи Адвокатске коморе Војводине, а није дат одговор на питање уставног и законског основа за увођење доприноса за делатност информисања, на које је Суд указао по сопственој иницијативи. У вези са питањем разлике у висини доприноса из личног дохотка истакнуто је да радници у удруженом раду плаћају, поред доприноса из личног дохотка, и допринос из дохотка организације удруженог рада, што није случај са радним људима који самостално обављају делатност личним радом, па се стога прописивањем за ове друге више стопе доприноса из личног дохотка не повређују одредбе Устава и Закона о порезима и доприносима грађана. У вези са питањем права радних људи који самостално обављају делатност личним радом и запошљавају до три радника да им се допринос утврђује у годишњем паушалном износу, а не према стварном личном дохотку, доносилац оспореног прописа сматра да се наведено право може остварити на основу Закона о порезима и доприносима грађана, те да стога тај закон није повређен оспореним покрајинским законом. У одговору је истакнуто да је одредба члана 203. Устава СРС, по којој је адвокатура самостална друштвена служба, без утицаја на питања која се тичу система пореза и доприноса.

Уставни суд Србије по спроведеном поступку утврдио је следеће:

Према одредбама члана 19. става 2. и члана 31. став 1. тач. 2. Закона о друштвеним делатностима, покрајински допринос може се увести за следеће фондове: основног, средњег, вишег и универзитетског образовања, науке, технолошког развоја, културе, здравствене заштите, социјалне заштите, друштвене бриге о деци, студентског и ученичког стандарда и физичке културе. Није прописано да се може уводити покрајински допринос за делатност информисања. Овај закон на снази је од његовог услађивања са Уставом Републике Србије, а најкасније до 31. децембра 1991. године, сагласно одредбама Уставног закона за спровођење Устава Републике Србије („Службени гласник Републике Србије”, број 1/90). Према томе, Скупштина САП Војводина прекорачила је своја овлашћења када је прописала да се део средстава остварених доприносом усмерава за делатност информисања. Стога је Суд утврдио да су одредбе из тачке 1. диспозитива ове одлуке несагласне са Законом о друштвеним делатностима.

Чланом 31. Закона о порезима и доприносима грађана прописано је да порез и допринос од самосталног обављања делатности

личним радом у годишњем паушалном износу плаћају обвезници који запошљавају до три радника. Ова одредба, сагласно члану 188. истог Закона, примењује се јединствено на територији Републике. Према Уставном закону за спровођење Устава Републике Србије Закон о порезима и доприносима грађана на снази је до његовог усклађивања са Уставом, а најдоцније до 31. децембра 1991. године. Чланом 4. Закона о покрајинским доприносима за 1990. годину прописано је да радни човек који самостално обавља делатност личним радом плаћа покрајински допринос из личног дохотка по стопи од 12% на основу утврђену законом. Овом одредбом обухваћени су и обвезници који запошљавају до три радника а који према Закону о порезима и доприносима грађана треба да плаћају допринос у годишњем паушалном износу. Према томе, оспореном одредбом покрајинског закона поменутој категорији грађана одузето је законом прописано право на утврђивање доприноса у годишњем паушалном износу. Не стоји навод доносиоца оспореног прописа да се ово право може остварити непосредно на основу члана Закона о порезима и доприносима грађана, јер ова законска одредба прописује само услове под којима се обавеза утврђује у годишњем паушалном износу, а не утврђује висину доприноса. На основу изнетог Суд је утврдио да је члан 4. Закона о покрајинским доприносима за 1990. годину несагласан са Законом о порезима и доприносима грађана.

По оцени Суда, прописивањем различите висине доприноса из личног дохотка за раднике у удруженом раду и за радне људе који самостално обављају делатност личним радом нису биле повређене одредбе Устава СРС и Закона о порезима и доприносима грађана. Уставом СРС било је утврђено начело једнакости наведених категорија грађана само у начелу и у основи, а не и апсолутно. (Основна начела III, став 15). С обзиром на чињеницу да радници у друштвеној привреди према оспореном закону плаћају, поред доприноса из личног дохотка од 7% и допринос из дохотка од 10%, а радни људи који самостално обављају делатност личним радом плаћају само допринос из личног дохотка од 12%, Суд је оценио да оваквим нормирањем није било повређено наведено уставно начело једнаког друштвено-економског положаја, као ни начело сразмерности обавеза економској снази, прописано чланом 1. Закона о порезима и доприносима грађана. У вези с тим оцењено је да одредба члана 203. Устава СРС, која је утврђивала да је адвокатура самостална друштвена служба, није од утицаја на решење ове ствари.

Одредбе наведене у изреци ове одлуке престају да важе даном објављивања Одлуке у „Службеном гласнику Републике Србије“ у смислу члана 130. Устава Републике Србије („Службени гласник Републике Србије“, број 1/90).

Председник
Уставног суда Србије
Проф. др Балша Шпадијер, с. р.

ГРАБАНСКО ПРАВО

ПРИВАТНА ТУЖБА

(Чл. 76. ЗКП)

Када у приватној тужби тужилац наведе адресу окривљеног на коју му тужба и позив нису могли бити уручени, а у остављеном року пуномоћник приватног тужиоца не достави нову адресу, тужба се сматра неуредном, па ће се као таква одбацити.

Из образложења:

„Решењем првостепеног суда одбачена је тужба приватног тужиоца против окривљеног због кривичног дела увреде из члана 93. став 1. и лаке телесне повреде из члана 54. став 1. КЗС, као неуредна.

У приватној тужби је наведено да окривљени станује на адреси на којој тужба и позив окривљеном нису могли бити уручени, па је суд по службеној дужности безуспешно покушао да његову адресу прибави од регистра становништва.

Како других података за окривљеног није било, ово је недостатак због којег се по приватној тужби не може поступати, па је првостепени суд наложио пуномоћнику приватног тужиоца на основу члана 76. став 3. ЗКП да у року од три дана достави суду тачну адресу окривљеног или друге личне податке на основу којих ће се окривљени пронаћи.

Истовремено, пуномоћник је упозорен на основу члана 76. став 4. ЗКП да ће у случају непоступања у остављеном року по налогу суда, приватна тужба бити одбачена као неуредна.

Пошто пуномоћник у остављеном року није уредио тужбу на начин како му је наложено, првостепени суд је правилно на основу

члана 76. став 3. ЗКП одбацио приватну тужбу са разлога које прихвата и другостепени суд.

(Решење Окружног суда у Београду Кж 705/90 од 10. IX 1990. и решење Другог општинског суда у Београду К 2220/89 од 14. II 1990)

МИШЉЕЊЕ ВЕШТАКА

(Чл. 251. ЗКП)

Суд је овлашћен и дужан да критички цени налаз и мишљење вештака, а ако се код суда појави сумња у исправност мишљења вештака, суд не може мишљење вештака заменити својим мишљењем.

Из образложења:

„Првостепени суд није прихватио усаглашено мишљење вештака, али није поступио у смислу одредаба члана 251. ЗКП, по којима је био дужан да насталу сумњу покуша да отклони поновним саслушањем истих вештака или да одреди ново вештачење са другим вештацима.

Суд је законом овлашћен и дужан да критички цени налаз и мишљење вештака, али ако се код суда појави основана сумња у исправност мишљења вештака, дужан је да примени члан 251. ЗКП који прописује како суд треба да поступи у таквом случају. Иако суд није везан коначним мишљењем вештака, слобода суда у оцени налаза и мишљења вештака је ипак, у одређеној мери ограничена, тако да он не може мишљење вештака заменити својим другачијим мишљењем.

Суд не мора прихватити налаз и мишљење вештака, али тада мора узети да чињеница коју је требало

утврдити вештачењем није утврђена, с тим што претходно морају бити исцрпљене све могућности које предвиђа члан 251. ЗКП.

Непоступање у складу са тим прописом представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 264. став 2. ЗКП.

(Пресуда Врховног суда Србије Кж 313/90 од 21. IX 1990. и Округног суда у Београду К 731/87 од 22. XII 1989)

ОБУСТАВА КРИВИЧНОГ ПОСТУПАКА

(Чл. 299. ст. 2. ЗКП)

Када на главни претрес не дође пуномоћник оштећеног као тужилац и изостанак не оправда, кривични поступак ће се обуставити и поред тога што је оштећени као тужилац оправдао свој недолазак на претрес.

Из образложења:

Из списка се види да оштећени као тужилац има пуномоћника по приложеном пуномоћју адвоката. Као пуномоћник он у току кривичног поступка има сва права као и оштећени као тужилац, а исто тако и обавезе.

У члану 299. став 2. ЗКП прописано је да ако на главни претрес не дође оштећени као тужилац, иако је уредно позван, нити његов пуномоћник, веће ће решењем обуставити кривични поступак.

Оштећеном као тужиоцу и његовом пуномоћнику на раније одржаном главном претресу саопштено је усмено за када је одложен главни претрес. На тај претрес они нису приступили. Приватни тужилац је преко своје супруге оправдао свој недолазак, али пуномоћник није и зато је првостепени суд оправдано поступио када је обуставио кривични поступак.

С обзиром да пуномоћник није оправдао свој изостанак са главног претреса и да то није учинио ни касније, онда је и молба за повраћај у пређашње стање поднета од стране оштећене као тужиоца неоснована, па је првостепени суд правилно поступио и када је одбио молбу за повраћај у пређашње стање."

(Решење Округног суда у Београду Кж 2154/90 од 8. X 1990. и решење Првог општинског суда у Београду К 1103/89 од 24. IV 1990)

ПОДНОШЕЊЕ ОПТУЖНОГ ПРЕДЛОГА ОД СТРАНЕ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА

(Чл. 432. ЗКП)

Када након спровођења појединих истражних радњи јавни тужилац донесе решење о одбацивању кривичне пријаве и о томе обавести оштећеног који није предузео гоњење, то не представља процесну сметњу за јавног тужиоца да након тога, све до застарелости кривичног гоњења, као овлашћени тужилац покрене кривични поступак подношења оптужног предлога, без обзира што се оптужни предлог заснива само на доказима прикупљеним спровођењем појединих истражних радњи, који након одбачаја кривичне пријаве нису допуњени новим доказима и чињеницама.

Против другостепене пресуде и пресуде републичког Врховног суда савезни јавни тужилац је подигао захтев за заштиту законитости због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 364. став 1. тачка 5. у вези са чланом 349. тачка 2. ЗКП. У захтеву наводи да је одлука јавног тужиоца о одбачају кривичне пријаве интерни акт, те да она не спречава тужиоца да после поновног разматрања списка предузме гоњење и то на основу постојећих доказа. Дакле, ради се о праву тужиоца да може гонити учесника кривичног дела све до застарелости кривичног гоњења. Предлаже да се утврди да је побијаним пресудама повређен закон у корист окривљеног.

Савезни суд је размотрио списе предмета и ценио наводе изнете у захтеву за заштиту законитости, па је нашао да је захтев основан.

Из образложења:

„Из списка произилази да је основни јавни тужилац 29. III 1983. године предложио истражном судији Основног суда да против окривљеног изврши поједине истражне радње због кривичног дела из

члана 198. КЗ Сл, а кад је то извршено, 29. VI 1984. године донео је решење којим је пријаву одбацио, јер да нема основа за основану сумњу да је окривљени учинио кривично дело за које се терети. О томе је у складу са одредбом члана 153. став 1. ЗКП обавестио оштећеног који није наставио кривично гоњење. Затим је поменути јавни тужилац 29. X 1984. године поднео против окривљеног оптужни предлог који се заснивао само на доказном материјалу, прикупљеном за време истражних радњи и који касније није допуњен било каквим новим подацима или доказима.

У образложењу пресуде Вишег суда наведено је да јавни тужилац у том случају није могао 29. X 1984. године поднети оптужни предлог суду, јер је одлуком о одбачају кривичне пријаве одустао од кривичног гоњења, па је гоњење могао наставити само под условима одређеним у закону, а ти услови у конкретном случају не постоје. Републички врховни суд у својој пресуди наводи да тужилац може поднети оптужни предлог после одбачаја кривичне пријаве само у случају ако се ранији доказни материјал, прикупљен пре решења о одбачају пријаве, касније допуни новим чињеницама и доказима, док је код неизмењеног доказног материјала јавни тужилац одбацивањем кривичне пријаве већ исцрпео своје право гоњења, па стога више није овлашћени тужилац.

Одредбом члана 18. ЗКП прописано је да је јавни тужилац дужан да предузме кривично гоњење ако постоје докази да је учињено кривично дело за које се гони по службеној дужности. Поступак се у смислу члана 17. ЗКП покреће по захтеву овлашћеног тужиоца (у овом конкретном случају ради се о јавном тужиоцу). Према томе, следи да кривични поступак у овом предмету није покренут тиме што је јавни тужилац предложио спровођење појединих истражних радњи.

Савезни суд налази да је јавни тужилац у смислу члана 18. ЗКП дужан да предузме кривично гоњење ако оцени да постоје докази да је учињено кривично дело за које се гони по службеној дужности, те да ова обавеза јавног тужиоца траје све до застарелости кривичног гоњења. Како предлогом јавног

тужиоца да се спроведу поједине истражне радње није покренут кривични поступак у смислу члана 17. ЗКП, то је по становишту Савезног суда јавни тужилац овлашћен да покрене кривични поступак и након одбачаја кривичне пријаве све до застарелости кривичног гоњења, без обзира што се оптужни предлог заснива само на доказима прикупљеним спровођењем појединих истражних радњи, који након одбачаја кривичне пријаве нису допуњени новим доказима и чињеницама. Стога је захтев за заштиту законитости савезног јавног тужиоца ваљало уважити и утврдити да је у корист окривљеног поврешен закон — одредба члана 364. став 1. тачка 5. у вези са чланом 349. тачка 2. ЗКП, како се основано у захтеву наводи."

(Пресуда Савезног суда Кзс 27/89 од 20. II 1990)

ОТУБЕЊЕ СУВЛАСНИЧКОГ ДЕЛА

Под одређеним околностима правно је ваљана и прећутна сагласност сувласника на отуђење његовог сувласничког дела од стране другог сувласника.

Из образложења:

„Утврђено је да је тужилац у дугом временском периоду, тачније од 1949. до 1976. године, био у поседу целе спорне некретности, а по основу уговора о закупу, закљученом са братом туженог Г., коме је у том периоду плаћао закупнину. Тужени никада за то време на било који начин није манифестовао своје право сувласништва на предметној некретности, обавезе према друштвеној заједници није плаћао. Такво понашање туженог и његовог брата, створило је уверење код тужиоца да је брат туженог искључиви власник спорне некретности. Затим је брат туженог право својине на целој некретности продао купопродајним уговором тужиоцу, о чему је 12. јула 1976. године начињен и писмени уговор, који је у целини извршен. Тужени је одмах сазнао и из казивања свог брата, да је предмет те купопродаје био и сувласнички део спорне некретности туженог и да је брат туженог примио купопродајну цену у уто-

вореном износу за целу некретни-
ну. Ни након таквог сазнања у да-
љем периоду од 9 година, тужени
није предузео било какву радњу
којом би манифестовао своје пра-
во сувласништва и ради заштите
тог свог права.

Ове утврђене чињенице указују
да се тужени прећутно сагласио
са правним послом, предметном ку-
попродајом, који је закључио ње-
гов брат, тачније да је тужени пре-
ћутно одобрио ову радњу свога
брата. Тиме је правни посао закључ-
чен између тужиоца и брата туже-
ног постао правно ваљан у односу
на сувласнички део туженог."

(Пресуда Врховног суда Војводи-
не РЕВ 518/90 од 5. VII 1990)

НАПУШТАЊЕ СТВАРИ (ДЕРЕЛИКЦИЈА)

(Чл. 46. ст. 2. Закона о основним
својинско-правним односима — „Сл.
лист СФРЈ", бр. 6/80)

Да би дошло до губитка права
власништва дереликцијом, није до-
вољно да власник престане да др-
жи ствар, већ је потребно несум-
њиво очитовање воље да ствар на-
пушта и да више не жели бити
власник ствари.

Из образложења:

„На основу утврђених чињеница
нижестепени судови су погрешно
извели чињеницу и правни закључ-
ак да је право власништва на не-
кретности (локал и магацин) пре-
стало напуштањем ствари. У смислу
члана 46. став 2. Закона о основ-
ним својинско-правним односима
(„Сл. лист СФРЈ", број 6/80) ствар
се сматра напуштеном када њен
власник на несумњив начин изра-
зи вољу да је не жели више посе-
довати. Да би се могло говорити о
дереликцији, потребно је да се ов-
лашћеник изричито одрекне свог
права. Околност да неко има па-
сивно држање и да у току извес-
ног времена не предузима ништа у
погледу вршења неког права, не
може се тумачити као изражена во-
ља и одрицање. Према оцени овог
суда, усмена изјава покојног бра-
чног друга тужене тадашњем заку-
пцу локала, да локал не жели про-
дати и издати у закуп и његова ис-
товремена усмена примедба да му

локал не треба, јер му је све узе-
то, не представља несумњиво одри-
цање од права власништва које је
у земљишним књигама уписано у
његову корист, а која околност је
била несумњиво позната и Скуп-
штини општине З., што потврђује
њен акт од 23. фебруара 1978. го-
дине достављен СИЗ-у у стамбеној
области (лист број 4 списка). Окол-
ност што је право власништва у
корист тужене уписано у земљиш-
ним књигама након смрти њеног
брачног друга тек 1987. године, за
које време је некретнина коришће-
на од стране закупца, на основу
располагања закуподавца који је
имао знања да је некретнина зем-
љишно-књижно власништво трећег
лица, није држање које представ-
ља дереликцију, која има за прав-
ну последицу престанак права влас-
ништва.

Како су нижестепени судови по-
грешно применили материјално пра-
во, ваљало је ревизију тужене као
основану усвојити и пресуду дру-
гостепеног суда преиначити, саглас-
но диспозитиву ове пресуде приме-
ном члана 395. став 1. ЗПП."

(Пресуда Врховног суда Војводи-
не РЕВ. 363/90 од 23. V 1990)

ЗЛОУПОТРЕБА СВОЈИНСКОГ ПРАВА

(Чл. 4. Закона о основним својин-
ско-правним односима — „Сл. лист
СФРЈ", бр. 6/80)

Своје право својине тужени није
остваривао у складу са природом
и наменом, већ супротно, он је то
право злоупотребио на штету туж-
иоца, када је изградио објекат
без грађевинске дозволе и на не-
прописаном одстојању од куће туж-
иоца чињени при томе стварну
штету тужиоцу и стварајући опас-
ност од будуће штете.

Из образложења:

„У случају градње објекта без
дозволе за градњу и то на непро-
писном растојању од куће тужио-
ца, правилно су нижи судови закључили да тужени право својине
није остваривао у складу са приро-
дом и наменом тог права. Напро-
тив, тужени је својинско право зло-
употребио на штету тужиоца, при-
чињавајући му штету и стварајући

опасност будуће штете кад је у питању кућа тужиоца.

Према томе, по налазу Врховног суда Македоније, правилно је конкретан спорни однос разрешен применом члана 4. Закона о основним својинско-правним односима, а не применом члана 5. истог закона на који упућује захтев за заштиту законитости."

(Пресуда Врховног суда Македоније Гзз 87/90 од 23. VIII 1990)

ДАВАЊЕ НА КОРИШЋЕЊЕ ГРАДСКОГ ГРАБЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА

(Чл. 34. Закона о грабевинском земљишту — „Сл. лист САПВ”, бр. 19/86)

Није ништав уговор о предаји градског грабевинског земљишта на коришћење само због тога што је извршено непосредном погодбом, а а не путем јавног конкурса.

Из образложења:

„Судови утврђују, предметно градско грабевинско неизграбено земљиште, у површини од 75 m² налази се између парцеле тужиоца и III туженог, на којима су они саградиле своје стамбене зграде. Некада је представљала својину III туженог, затим је експроприсана, те је постала друштвена својина. По урбанистичком решењу и по свом положају може припасти било којој од суседних парцела, чиме неће утицати на измену урбанистичке ситуације. Дана 27. марта 1989. године II тужени је продао право коришћења на овој некретнини III туженом, о чему је сачињен писмени купопродајни уговор. Тужилац је у поседу ове некретнине без правног основа.

На темељу утврђеног чињеничног стања и по оцени овог Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су одбили тужбени захтев ради поништења предметног уговора. Наиме, према одредбама материјалног права, градско грабевинско земљиште даје се на коришћење на основу конкурса или непосредном погодбом, под условима и по поступку које прописује скупштина општине. Права и обавезе

које проистичу из акта о давању градског грабевинског земљишта на коришћење уређује се уговором (члан 34. тада важећег закона о грабевинском земљишту — „Сл. лист САПВ”, број 19/86).

Како је у овом случају градско грабевинско земљиште II тужени дао на коришћење III туженом непосредном погодбом, те су права и обавезе које проистичу из овог акта уређени предметним уговором, то је уговор правно ваљан, тачније, није ништав само зато што акт о давању овог земљишта на коришћење није уследио на основу конкурса. Наиме, према садржини цитиране законске одредбе градско грабевинско земљиште даје се на коришћење и непосредном погодбом.

Код оцене правне ваљаности предметног уговора чињеница да је тужилац у поседу ове некретнине није од правног значаја. Ово са разлога што тужилац у поступку пред нижестепеним судовима није истицао да је његов посед ове некретнине законит, па околност да некретнину користи, како сам признаје од 1980. године, сама за себе не представља и основ за стицање права коришћења на овој некретнини. Посед некретнине у одређеном времену, уз присуство и осталих услова из члана 28. став 4. Закона о основним својинско-правним односима („Сл. лист СФРЈ”, број 6/80) могао би бити од значаја за стицање права коришћења на некретнини у друштвеној својини, али само ако се ради о времену дужем од 20 година. Како тужилац није у поседу некретнине у том временском периоду, то не може бити говора да је стекао право коришћења на истој по правном основу одржаја."

(Пресуда Врховног суда Војводине Рев 493/90 од 27. VI 1990)

РАСКИД УГОВОРА О ДОЖИВОТНОМ ИЗДРЖАВАЊУ

(Чл. 121. Закона о наслеђивању — „Сл. лист СРС”, бр. 15/76, 23/78)

Ако се у парници за раскид уговора о доживотном издржавању утврди да је корисник издржавања сам проузроковао околности због којих је дошло до сметњи у извр-

шавању обавеза даваоца издржавања, његов захтев за раскид уговора и поред тога није могуће одбити, само с обзиром на протекле догађаје, већ се мора водити рачуна и о могућности настављања извршавања уговора (члан 121. Закона о наслеђивању).

Из образложења:

„Првостепени суд је одбио тужбени захтев за раскид уговора о доживотном издржавању између тужиље и тужених. Првостепени суд је утврдио да су тужени извршавали своје обавезе све док их тужиља у томе није спречила. Другостепени суд је одбио тужиљину жалбу као неосновану и потврдио првостепену пресуду.

У ревизији, коју је тужила поднела због погрешне примене материјалног права, истакла је, поред осталог, да је остала без помоћи коју би јој тужени морали дати на основу уговора. Пресуда је онемогућује, поред осталог, да ту помоћ себи осигура. Тужена би морала рачунати с тим да је, у својим годинама постала чудна, и не би је смела занемарити у случају првог мањег спора. Принудно извршавање уговора учинило би заједнички живот немогућим.

Ревизијски суд је усвојио ревизију, а првостепену и другостепену пресуду укинуо, због следећих разлога.

Уговором од 5. јуна 1985. године тужени су се обавезали да тужилји помажу у обради окућнице, да јој понуде услуге у снабдевању животним потребама и осигурају лекарску помоћ, а све то као противдавање за уступљене непокретности и покретности. Тужилина намера била је, при закључивању уговора, не сумњиво, да осигура себи помоћ која је потребна усамљеном старом човеку у добу у којем га напушта снага и здравље. С обзиром на становиште које су тужени изразили пре ове парнице, и у току парнице: писмом од 15. маја 1986. године, и у припремним списима, 17. октобра 1988. године, па и 12. децембра 1988., очито је да та, суштинска намена уговора није остварена. Тужени, наиме, нису испољили спремност да испуњавају обавезе примљене уговором, или у каквом другом виду. Првостепеном, ни другостепеном

пресудом, није утврђено да су тужени, у време настанка парнице, учинили било шта да би испунили било коју од обавеза по уговору. Напротив, њихово становиште је, особито у наведеном писму и у оба припремна списа, такво као да су спремни усвојити захтев тужиље да се уговор раскине, с тим да им накнади вредност уложених средстава и рада у вези с услугама које су јој учинили. Такав став тужилји не даје могућности да, без тужбе, може осигурати испуњење уговора. Зато о захтеву треба судити не само с обзиром на протекле догађаје, већ и с обзиром на могућности даљег испуњавања уговора. О томе првостепена и другостепена пресуда не садрже потребне чињенице на основу којих би било могуће заузети становиште о томе да ли су настале околности у смислу одредбе члана 121. Закона о наслеђивању. При томе, тужилјини неодговарајући поступци, уважавајући њену старост и могуће особености у вези са старашћу, не могу имати по њу тако неповољне последице какве произлазе из пресуда оба суда, да би она, због тога, изгубила могућност да на миран начин дође до помоћи тужених, а да тужени добију имање које им је предато, а да при томе сами не испуњавају преузете обавезе. У овом случају материјално право било је погрешно применено, па је стога ревизијски разлог уважен. Да би се у овој ствари могло правилно пресудити, потребно је утврдити да ли су односи између странака толико измењени да долази у обзир раскид уговора или његова измена, по члану 121. Закона о наслеђивању.

(Начелни став Опште седнице Врховног суда Словеније од 27. VI 1990)

НИШТАВИ УГОВОРИ

(Чл. 103. 300)

Отуђење прије предвиђеног рока, моторног возила увезеног уз ослобођење од пореза на промет за одређене категорије инвалида, не доводи до ништавости уговора о продаји, већ само до законом предвиђене обавезе плаћања пореза.

Из образложења:

„Првостепеном пресудом удовољено је захтјеву тужбе и утврђено да је тужитељ и власник особног возила „застава — југо 45“, рег. бр. НГ 145-34, па су слиједом тога туженици дужни дозволити да се наведено возило препише на тужитеља на његов трошак.

Нису основани приговори ревидената у којима се тврди да је закључени уговор противан принудним прописима, односно моралу социјалистичког самоуправног друштва па да је слиједом тога ништав позивом на одредбу члана 103. став 1. 300.

Наиме, према одредби члана 36. став 1. точка 39. мјеродавног Закона о опорезивању производа и услуга у промету („Сл. лист СФРЈ“ бр. 33/72, 55/72, 28/73, 36/75, 58/75, 7/77, 61/78 и 26/79) који је био на снази у вријеме кад је предник ревидената набавио спорни аутомобил, као и у вријеме кад га је он отуђио тужитељу (у току 1981. и 1982. године) од особе која је као војни инвалид I-IV групе на темељу писменог налаза и мишљења надлежне комисије била ослобођена од снашања пореза на промет производа при купњи аутомобила до вриједности која је утврђена посебним прописом — за случај отуђења таква аутомобила прије истека рока од 5 година од дана набаве, наплатит ће се порез на промет производа на порезну основицу по којој се порез плаћао у часу набаве и по стопи која је важила у том часу.

Исправним тумачењем наведене одредбе, по схваћању овог суда, треба закључити да отуђење моторног возила набављеног уз ослобођење од пореза на промет према цитираним прописима, није било забрањено преднику ревидената ни кроз вријеме од 5 година од часа набаве, него је једино у таквом случају инвалидна особа као продавалац, дужна платити износ оног пореза којег је била ослобођена, при чему околност да ли је таква особа ту своју пореску обавезу извршила или није нема утјецаја на валаност закљученог уговора о продаји моторног возила. Стога, позивање ревидената на ништавост уговора у смислу одредбе члана 103. став 1. 300 није основано.”

(Одлука Врховног суда Хрватске Рев-2713/88 од 18. V 1989)

РЕТРОАКТИВНОСТ ПРОПИСА

(Чл. 316 ст. 4. ЗПП)

Пропис о мировању поступка не важи ретроактивно

Из образложења:

„Првостепеним решењем утврђено је да је тужба по овој правној ствари повучена.

Првостепена одлука донета је у смислу члана 316. ст. 4. ЗПП, јер је поступак по овој правној ствари већ био у мировању од 5. маја 1990. године, а дана 18. 9. 1990. године поново су се испунили услови за мировање поступка, са чега првостепени суд закључује да су се стекли услови у смислу цитираног законског прописа да се тужба тужаоца има сматрати повученом по овој правној ствари.

Међутим, овакав закључак првостепеног суда не може се прихватити са разлога да су основани наводи жалбе о томе да је наведени пропис ступио на снагу дана 1. јула 1990. године, који пропис не важи ретроактивно у односу на мировање поступка, која су настала пре тог датума, тако да је у конкретном случају могло само поново наступити мировање поступка, а накнадно уколико се поново испуне такви услови за ново мировање поступка, моћи ће се донети одлука у смислу утврђивања да је тужба повучена у смислу члана 316. став 4. ЗПП.”

(Решење Окружног суда у Краљеви Гж 1251/90 од 8. XI 1990)

ПОМОЋ ЗА СКЛАПАЊЕ УГОВОРА О ПРОДАЈИ НЕКРЕТНИНЕ

(Чл. 90 300)

Ваљана је усмена пуномоћ за склапање уговора о продаји некретности кад између опуномоћитеља и опуномоћеника постоји заједница живота и средства и кад се из околности може извести поуздан закључак да је постојало овлашћења за склапање уговора.

НАКНАДА ШТЕТЕ И ОДГОВОРНОСТ ОД НЕОЧИШЋЕНОГ СНЕГА НА АУТОБУСКОМ СТАЈАЛИШТУ

На основу чињеничних установања о околностима упитног штетног догађаја односно утврдивши да је 2. 2. 1987. г. као и предходних дана на аутобуском стајалишту у ул. Народног фронта код школе „Јован Поповић“ у Новом Саду било неоочишћеног и угаженог снега, да је тужила тог дана одатле кренула према средњим вратима заустављеног аутобуса неубрзавајући ход због гужве, да се она тако прилазећи аутобусу у једном моменту оклизнула о залебену површину угаженог снега, и пала, те да је тад задобила повреду ноге — меких ткива тј. лигамената десног колена, на ко се погрешно позвао на одредбе чл. 58 и чл. 61. Одлуке о комуналном реду („Сл. лист Града Новог Сада бр. 11/88) јер је очигледно да је та Одлука донета после описаног штетног догађаја, првостепени суд је ипак правилно закључио да је за штету причињену тужиљи у том догађају одговоран тужени II реда. Ово зато што одговорност тог туженог произилази из прописа важећег у време упитног штетног догађаја, тј. из Одлуке о уклањању снега у Новом Саду (Сл. лист Града Новог Сада бр. 16/81), јер су по чл. 7. Одлуке организације удруженог рада које управљају Железничком станицом, аутобуском станицом за међуградски и приградски саобраћај дужни да чисте снег и у случају поледице посипају одговарајућим материјалом површине које служе за прилаз овим објектима и да снег односе на депонију. У смислу цитиране одредбе, свакако да и аутобуска стајалишта у Новом Саду представљају површине које служе за прилаз аутобуској станици и у том граду.

(Гж 2797/90 од 24. 10. 1990. П. 3634
/88 од 19. 2. 1990)

ОТКЛАЊАЊЕ НЕДОСТАКА НА СТАНУ И ОДГОВОРНОСТ

Основано тужени Стамбене задруге „Срећни дом“ истиче да су нижестепени судови погрешно применили материјално право обавезујући је да накнади наведени износ солидарно са тужеником другог реда ради отклањања недостатка на стану тужитеља. Наиме, према одредби чл. 3. Анекса уговора о имовинским правима и обавезама од 7. јануара 1985. г., Задруга и члан задруге су се споразумели да ће се члан задруге обраћати са захтевом за отклањање недостатака на свом стану искључиво извођачу радова, а за случај судског спора задруга се обавезује да по позиву чланова задруге ступи у парницу као умешач на страни члана задруге. Из те одредбе недвосмислено произилази воља странака да се у погледу недостатка члан задруге има обраћати искључиво извођачу радова, дакле не и задруги. У конкретном случају, према томе ради се о слободном уређењу облигационих односа (члан 10. Закона о облигационим односима). Тиме није повређено нити начело савесности и поштења (члан 12. Закона о облигационим односима) нити је тим злоупотређено право из облигационог односа (члан 13. Закона о облигационим односима). Коначно не ради се ни о обавезујућем (когентном) пропису који би такво право искључили. Све то и тим више што тужени другог реда већ по правоснажној пресуди одговара за наведене недостатке.

Рев 761/90 од 10. 10. 1990. (Гж. 173
/90 од 23. 5. 1990. и П. 35/88 од 16.
10. 1989)

НАКНАДА ШТЕТА И ЛИМИТ ОСИГУРАЊА

Тужени као осигуравајућа организација која по прописима Закона о систему осигурања имовине и лица (чл. 54) и закона о облигационим односима (чл. 940 и 941) одговара за штетни догађај у коме је тужиоцу причињена штета. Основано у жалби тужени тврди да је његова одговорност опраничена лимитом осигураних сума важећем према уговору

о осигурању који је био на снази у време конкретног штетног догађаја. Када се штета поправља по протеклу времена од штетног догађаја по ценама у време доношења судске одлуке (чл. 189 ст. 2 ЗОО) онда код примене лимита осигуране суме на обим накнаде штете треба се држати и следећих принципа: 1) да се обавезе заједница осигурања по основу уговора о осигурању корисника односно сопственика моторног возила да одговорност за штету причињену трећим лицима оцени према уговореној осигураној суми 2) износ штете преко — према коме се утврђује обим одговорности заједнице осигурања обрачунава се тако што се новчана штета узима у износу у коме је настала а не новчана материјална штета и нематеријална штета утврђује се према ценама односно критеријумима у време штетног догађаја и 3) ако тако утврђени износ штете не прелази износ осигурања — осигуране суме, заједница осигурања дужна је да потпуно накнади штету када висина штете према ценама односно критеријумима у време доношења судске одлуке прелази износ осигуране суме. Ако је износ штете утврђен на начин из претходног става већи од осигуране суме заједница осигурања дужна је да накнади штету према сразмери између осигуране суме тако утврђеног износа штете. Лимит обавезе зајед-

нице осигурања утврђује се према укупној штети у једном штетном догађају.

ГЖ 1806/90 од 24. 10. 1990. (П. 5827 /88 од 21. 3. 1990)

УРАЧУНАВАЊЕ ПОКЛОНА

Поклон учињен неком од законских наследника оставиоца не урачунава се у вредност заоставштине ради израчунавања нужног дела око поклона по прималац није позван на наслеђе у конкретном случају.

(Пресуда Врховног суда Војводине рев. 116/90 од 21. II 1990 г.)

АДВОКАТСКА ТАРИФА

Тарифни бр. 8. Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката (Сл. лист СРС 8/88, 47/88, 20/89, 46/89)

Награда за рад адвоката одређује се према тарифи која је важила у моменту када је радња предузета од стране адвоката а не по тарифи која је важила на дан пресуђивања.

(Одлука Врховног суда Србије Гзз. 125/90 од 3. 7. 1990)

Приредио
Александар Воргић
адвокат у Н. Саду

ЖЕЛИМИР ТРУХАР

— АДВОКАТ, ПЕСНИК И БОЕМ —
(1937—1991)

Нашег драгог Жељка више нема.

Тајанствени закони који управљају животом човека зауставили су његов крвоток и дисање. Престало је да куца једно немирно, напаћено и племенито срце. Ту, на обалама реке где је растао, затворио се Жељков животни круг. То су тужне, неумитне и немилосрдне чињенице.

Желимир Трухар—Жељко био је частан и поштен човек. Прећи поштено и часно свој животни пут у сурова и оловна времена равно је највећем подвигу. Био је Жељко истакнути и изузетно даровити адвокат и песник по својим песмама које је оставио у рукопису и још више по свом необичном животу. И, изнад свега, био је и остао највећи боем сремске равнице.

Живео је у свом малом граду, а имао је душу словенску ширу него Сремска Митровица и Сава која заплускује њене обале. Био је више од свију нас прави грађанин света. Широкој и осећајној души Жељковој било би тескобно и у велераду.

Презирао је Жељко све што је тривијално и банално и стога ни у овој тужној процесиији смрти не би било прикладно и достојно њега да говорим о њему само као адвокат — адвокату. Били смо пријатељи, а Жељко је као пријатељ био такав да се поносим што сам био у кругу његових блиских другара. Јер, Жељко никад није бирао пријатеље по баналној чињеници рођења и припадности једној или другој нацији или вери. Није бирао пријатеље ни по имовинском цензусу и конту у банци. Имао је пријатеље међу свим људима добре воље и у свим слојевима друштва. И људи увређени и понижени, они који су од друштва одбачени, људи са дна живота, имали су у њему сабрата који их разуме и саосећа са њиховим патњама.

Све добро у животу делио је Жељко као сељак погачу својим пријатељима, и случајним путницима намерницима. Али своју тугу, разочарење и зло које се на њега сручило у животу, никад није превалио на друге. Није се жалио, није јадиковао, није тражио утеху и сажаљење. Увек поносио и усправан, сам самцијат носио је своје животни бреме и свој крст на Калварију.

Желимир Трухар, Жељко био је човек широких видика, савршен друг и пријатељ свима који страдају и пате. Био је душеван човек, био је душа од човека. Био је благодаран.

Упознао сам Жељка пре равно тридесет година као ведрог, насмејаног, духовитог и умног младића. Био је стожер сваког ведрог друштва. У судници, на улици и у вечерњим седељкама друговали смо годинама. Свуда је одзивао Жељков урнебесни смех, сваког друга дочекивао је озарена лица и раширених руку и са радосним осмехом. Никога није мрзио, сви су га волели.

Не могу мимоићи ни овде пред одром Жељковим, једну тужну истину. Жељко је био неосновано оптужен и неправедно суђен за деликт мишљења. Сићушни злодух малог доушника лажно га је окривио. Осуђен је због неколико безазлених фраза које јесте или није изговорио, свеједно, у кафани на обали Саве. И то је било довољно да човек, коме би и велеград био тесан, буде бачен у затворску ћелију и да неколико месеци гледа небо испресецао у квадрате затворским решеткама.

Жељко није био злопамтило, опростио је кривцима за своју осуду. После затвора Жељко је кроз смех говорио о својим дружењима са робијашима свих врста и боја, причао је како је и међу њима нашао дивне људе и поуздане другаре.

Цео живот Жељков подсећа на једну песму Добрише Цесарића, која се зове *Облак*. Док су други ишли утрвеним стазама „за влашћу, златом ил' за хлебом“, Жељко је био изнад града у коме је живео и дизао се „својим небом“ боемије лепим као све људске илузије. Била је то животна филозофија једног великог боема и песника који је веровао да је права садржина живота збијена у звезданим часима и тренуцима, а да је све остало пустош и жаловина живота. Између животне сурове збиље, истине и лепоте, Жељко је изабрао лепоту и живео је више у облацима него на земљи. И сигурно је да би Жељко остао као песник и без написаних стихова, јер је цео његов живот била једна лепа и тужна песма која се јуче завршила.

Окупљени око одра и гроба Жељкова пожелимо овом великом неспокојнику лаку земљу и спокојни мир.

Сабраћа по патњи и немиру, Жељкови другови, пријатељи и боеми Срема нека ноћас напуне чаше до врха и нека их исекапе до дна. Јер, на свој последњи пут без повратка отишао је најбољи и највећи међу њима.

Жељко је волео и у ноћним бдењима је често рецитовао једну строфу из поеме *Црни човек* Сергеја Јесењина, коју цитирам:

*У олуји, бури, крај недаће свих
уз тешке губитке и тугу клету
бити насмејан, природан и тих
највећа је уметност на свету.*

Нема више нашег пријатеља Жељка нема човека који је био живљи од свих нас окупљених око проба његовога. Своју

животну свећу Жељко је горео нештетедимице с оба краја. Волео је живот и све што носи са собом. Никоме није чинио зло осим себи самом, јер је занесен својом филозофијом бојског живота угушио у себи многостране таленте у пулољку, био је гробар својих великих дарова духа. Живео је у тмурна и неспокојна времена. И сада кад испраћамо Жељка на пут одакле се нико није вратио, времена су тешка и тишина је као пред олују. Све до последњег даха, до краја свог животног пута тражимо смисао живота човека на планети Земљи и на сва наша проклета питања добијамо увек исти, неми одговор: „шаку земље да нам запуши уста“!

У овом граду Жељко неће бити заборављен.

Живеће у срцима својих милих и драгих, у душама својих пријатеља и духовне сабраће. Трајно ће остати упамћен његов лик и широки осмех. Анепдоте из његовог живота, последњег великог бојског Срема, преносиће се и ширити све док последњи бој не нестане.

Упамтиће Жељка за свагда и људи које је зналачки и савесно заступао и неустрашиво бранио по свим судовима широм земље.

Друже и пријатељу Жељко,

нека ти је лака ова наша црна сремска земља, нека ти је вечан мир, велики паћениче и племенити човече.

Др Александар Маркићевић

Реч опроштаја коју је др Александар Маркићевић изговорио на сахрани Жељковића Трухара 15. фебруара 1991. године на гробљу у Сремској Митровици.

П О З И В
ЗА РЕДОВНУ ГОДИШЊУ СКУПШТИНУ АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ
ВОЈВОДИНЕ

На основу чл. 71 ст. 3. Статута Адвокатске коморе Војводине, Управни одбор је на седници одржаној 01. 02. 1991. године донео одлуку о сазивању

ГОДИШЊЕ СКУПШТИНЕ
за дан 20. 04. 1991. године

Редовна годишња Скупштина ће се одржати у свечаној сали Адвокатске коморе Војводине у Новом Саду, Змај Јовина бр. 20/1, с почетком у 9 сати.

Управни одбор предлаже следећи

ДНЕВНИ РЕД

1. Отварање Скупштине и утврђивање броја присутних чланова
2. Избор радног Председништва
3. Усвајање записника с претходне Скупштине
4. Извештај председника Управног одбора о раду органа Коморе за протекли период
5. Предлог Комисије за статутарна и нормативна акта за измену Статута АКВ
6. Усвајање завршног рачуна АКВ за 1990. годину — известилац Јованка Марић, благајник Управног одбора
7. Усвајање финансијског плана за 1991. годину
8. Дискусија о поднетим извештајима
9. Доношење одлука и закључака.

Право учешћа на Скупштини имају сви адвокати — чланови Адвокатске коморе Војводине и делегирани представници Одбора адвокатских приправника.

Ако се у заказано време не скупи довољан број чланова, Скупштина ће се одржати сходно чл. 73. ст. 2. Статута АКВ, с почетком је дан сат касније, без обзира на број присутних.

Управни одбор позива све адвокате, чланове Адвокатске коморе Војводине, да узму учешће у раду Скупштине.

Председник Управног одбора
Стеван Рончевић

ИЗ СЕДНИЦЕ УПРАВНОГ ОДБОРА

На седници Управног одбора, одржаној 01. 02. 1991. г., донета су следећа решења:

1. Уписује се у Именик адвоката АКВ Реша Слободан, рођен 28. 11. 1956. у Панчеву, са седиштем адвокатске канцеларије у Панчеву, ул. ЈНА бр. 3, а са даном 01. 02. 1991.

2. Уписује се у Именик адвоката Виллов Марин, рођен 20. 04. 1962. у Суботици, са седиштем адвокатске канцеларије у Суботици, Пушкинов трг бр. 4/Г, а са даном 01. 02. 1991.

3. Уписује се у Именик адвоката АКВ Маричић Владимир, рођен 28. 06. 1960. у Дугој Реси, са седиштем адвокатске канцеларије у Новом Саду, Гагарина ул. бр. 24, а са даном 01. 02. 1991.

4. Уписује се у Именик адвоката АКВ Радловић Миомир, рођен 22. 08. 1941. у Београду, Врачар, са седиштем адвокатске канцеларије у Зрењанину, Трг ЈНА бр. 10, а са даном 01. 02. 1991.

5. Уписује се у Именик адвоката АКВ Парезанин Славица, рођена 23. 09. 1961. у Дубровнику, са седиштем адвокатске канцеларије у Новом Саду, Захарија Орфелина ул. бр. 3, а са даном 01. 02. 1991.

6. Уписује се у Именик адвоката АКВ Рајић Јорданка, рођена 25. 04. 1953. у Инђији, са седиштем адвокатске канцеларије у Новој Пазови, Лењина ул. бр. 28, а са даном 01. 02. 1991.

7. Уписује се у Именик адвоката АКВ Хорват Ласло, рођен 19. 11. 1959, са седиштем адвокатске канцеларије у Зрењанину, М. Тита ул. бр. 20, а са даном 01. 02. 1991.

8. Уписује се у Именик адвоката АКВ Јолић Коста, рођен 04. 03. 1961. у Новом Саду, са седиштем адвокатске канцеларије у Адвокатском бироу у Новом Саду, Огњена Прице бр. 17, а са даном 01. 02. 1991.

9. Брише се из Именика адв. приправника АКВ Јолић Коста, адв. приправник код Попадић мр Војислава, адвоката у Новом Саду, а са даном 01. 02. 1991, због уписа у Именик адвоката ове Коморе.

10. Уписује се у Именик адвоката АКВ Живков Милош, рођен 27. 05. 1937. у Кикинди, са седиштем адвокатске канцеларије у Кикинди, Вој. Путника ул. бр. 155, а са даном 01. 02. 1991.

11. Уписује се у Именик адвоката АКВ Бачић Милан, рођен 14. 10. 1962. у Београду, са седиштем адвокатске канцеларије у Панчеву, Змај Јовина 1 — Масарикова 2/а, а са даном 01. 02. 1991.

12. Брише се из Именика адв. приправника АКВ Бачић Милан, адв. приправник код Бачић Слободана, адвоката у Панчеву, а са даном 01. 02. 1991, због уписа у Именик адвоката ове Коморе.

13. Уписује се у Именик адвоката АКВ Мразовић Милош, рођен 17. 02. 1951. у Буприји, са седиштем адвокатске канцеларије у Новом Саду, Јована Борђевића бр. 11/1, а са даном 01. 02. 1991.

14. Уписује се у Именик адвоката АКВ Јарковачки Драгослав, рођен 18. 06. 1947. године у Панчеву, са седиштем адвокатске канцеларије у Панчеву, Моше Пијаде бр. 24, а са даном 01. 02. 1991.

15. Брише се из Именика адв. приправника АКВ Јарковачки Драгослав, адв. приправник код Јарковачки Илије, адвоката у Панчеву, а са даном 01. 02. 1991, због уписа у Именик адвоката ове Коморе.

16. Уписује се у Именик адвоката АКВ Лукић Татјана, рођена 11. 12. 1961. у Београду, са седиштем адвокатске канцеларије у Новом Саду, Булевар АВНОЈ-а бр. 43, а са даном 01. 02. 1991.

17. Уписује се у Именик адвоката АКВ Јасика Рајка, рођена 25. 12. 1957. у Фочи, са седиштем адвокатске канцеларије у Инђији, Блок 44, Ламела „А“, а са даном 01. 02. 1991.

18. Условно се уписује у Именик адвоката АК Војводине Вучељић Предраг, рођен 17. 03. 1943. у Титограду, са седиштем адвокатске канцеларије у Вршцу, Гаврила Принципа бр. 28, а са даном давања свечане изјаве.

19. Условно се уписује у Именик адвоката АК Војводине Поткоњак Никола, рођен 13. 09. 1945. у Раковици, општина Слунђ, са седиштем адвокатске канцеларије у Инђији, Лењина ул. бр. 11, а са даном давања свечане изјаве.

20. Условно се уписује у Именик адвоката АК Војводине Коларевић Ружа, рођена 13. 12. 1956. у Сремским Карловцима, са седиштем адвокатске канцеларије у Бачкој Тополи, Борачка ул. бр. 5, а са даном давања свечане изјаве.

21. Уписује се у Именик адвокатских приправника АКВ Николић Весна, рођена 02. 11. 1966. у Титовом Врбасу, са адвокатско-приправничком вежбом код Голубовић Миланка, адвоката у Сомбору, а са 01. 02. 1991.

22. Уписује се у Именик адвокатских приправника АКВ Пауновић Гордана, рођена 27. 12. 1966. у Вршцу, са адвокатско-приправничком вежбом код Перваз Јована, адвоката у Новом Саду, а са даном 01. 02. 1991.

23. Уписује се у Именик адвокатских приправника АКВ Лазичић Борђе, рођен 26. 04. 1966. у Суботици, са адвокатско-приправничком вежбом код Петровић Павла, адвоката у Суботици, а са даном 01. 02. 1991.

24. Уписује се у Именик адвокатских приправника АКВ Футошки Даринка, рођена 15. 01. 1963. у Новом Саду, са адв. приправничком вежбом код Бјекић Зоре, адвоката у Новом Саду, а са даном 01. 02. 1991.

25. Брише се из Именика адвоката АКВ Вилон Стипан, адвокат у Суботици, са даном 01. 02. 1991, због пензионисања. Вилон Марин, адвокат у Суботици одређује се за преузиматеља адвокатске канцеларије Вилон Стипана, адвоката у Суботици.

26. Ставља се ван снаге решење бр. 511/90 од 31. 12. 1990. године, следеће садржине:

„1. Брише се из Именика адвоката АКВ Миќша Јован, адвокат у Тителу, са даном 31. 12. 1990, због пензионисања.

2. Јањевић Зоран, адвокат у Тителу одређује се за преузиматеља адвокатске канцеларије Миќша Јована, адвоката у Тителу.

3. Узима се на знање изјава Миќша Јована, Тител, да задржава чланство у Фонду посмртнине и након пензионисања.”

Миќша Јован, адвокат у Тителу, наставља рад у 1991. години.

27. Брише се из Именика адвоката АКВ Тинтор Страхиња, адвокат у Сремској Митровици, са даном 31. 12. 1990, због пензионисања. — Трајковић Бранислав, адвокат у Сремској Митровици одређује се за преузиматеља адвокатске канцеларије Тинтор Страхиње, адвоката у Ср. Митровици.

28. Брише се из Именика адвоката АКВ Петровић Србан, адвокат у Душљаји, са даном 31. 12. 1990, због пресељења адвокатске канцеларије у Београд.

29. Брише се из Именика адвокатских приправника АКВ Вељовић Горан, адв. приправник, са адв. приправничком вежбом код Романовић Трајана, адвоката у Алибунару, са даном 13. 12. 1985, због престанка приправничког радног односа.

30. Брише се из Именика адв. приправника АКВ Милић Александра, адв. приправник из Вршца, са адв. приправничком вежбом код Алексић Драгослава, адвоката у Вршцу, са даном 31. 01. 1991, због преласка са приправничком праксом у Београд.

31. Узима се на знање да је Кркљуш Милорад, адвокат у Новом Саду, преселио седиште своје адвокатске канцеларије у улици Народних хероја бр. 10, а са даном 01. 01. 1991.

32. Узима се на знање да је Маркићевић Милан, адвокат у Новом Саду, преселио своју адвокатску канцеларију у улици Војвођанских бригада бр. 18, почев од 01. 01. 1991.

33. Узима се на знање да је Бјелица Богдан, адвокат у Новом Саду, преселио своју адвокатску канцеларију у улици Васе Стајића, бр. 19/II, почев од 07. 01. 1991.

34. Узима се на знање да је Јелкић Оливера, адвокат у Новом Саду, преселила своју адвокатску канцеларију у Сремску Митровицу, ул. М. Тита, бр. 2/I, са даном 09. 01. 1991.

35. Узима се на знање да је Грујић Милош, адвокат у Новом Саду, преселио своју адвокатску канцеларију у улици Париске комуне бр. 2, почев од 25. 01. 1991.

36. Евидентира се уговор о пружању правне помоћи склопљен између Друштвеног предузећа за унутрашњи и спољнотрговински промет „АРП“ из Новог Сада, закључен 31. 12. 1990.

37. Евидентира се уговор о заступању склопљен између Приватног предузећа „БС ПРОМЕТ“ из Кикинде, закључен 29. јануара 1991.

38. Евидентира се уговор о заступању закључен између РО Дечјих одмаралишта „Кекец“ п.о. Суботица, закључен 18. 01. 1991.

39. Узима се на знање да су Момчиловић Радослав и Вукајловић Милорад, адвокати из Шида, основали на основу чл. 47—52. Статута Адвокатске коморе, удружену адвокатску канцеларију, са седиштем у Шиду, ул. Б. Кидрича бр. 8, уговором од 03. 01. 1991, а са вођењем здружене адвокатске канцеларије отпочели даном 03. 01. 1991.

40. Секулић Марији, удови Секулић Јакова из Сомбора, Степе Степановића 34/I исплатити припадајућу посмртнину из Фонда посмртнине АК Војводине иза смрти Секулић Јакова, адвоката у пензији.

41. Узима се на знање да се Стојачић Татјана, адвокат у Новом Саду, Пут партизанских база бр. 22, налази на породичном одсуству од 01. 02. 1991.

Управни одбор

ТАРИФА

О НАГРАДАМА И НАКНАДИ ТРОШКОВА ЗА РАД АДВОКАТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

На основу члана 4. Одлуке о изменама и допунама Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник Републике Србије”, број 11/90), Председништво Адвокатске коморе Србије утврдило је на седници одржаној 8. децембра 1990. године пречишћен текст Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката.

Пречишћен текст Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката обухвата:

1. Тарифу о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник СР Србије”, број 8/88) која је ступила на снагу 13. марта 1988. године. Из ове Тарифе у пречишћен текст нису унети: члан 4. и члан 12. Тарифни број 1. ст. 1, 2. и 4. и Тарифни број 2. ст. 1. и 2. који су измењени;

2. Одлуку о измени Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник СР Србије”, број 47/88), која је ступила на снагу 25. децембра 1988. године. Из ове одлуке у пречишћен текст није унет члан 1. који је измењен и члан 2. којим је одређено када та одлука ступа на снагу;

3. Одлуку о измени Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник СР Србије”, број 20/89) која је ступила на снагу 28. маја 1989. године. Из ове одлуке у пречишћен текст није унет члан 1. који је измењен и члан 2. којим је одређено када та одлука ступа на снагу;

4. Одлуку о изменама и допунама Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник СР Србије”, број 46/89), која је ступила на снагу 22. октобра 1989. године. Из ове одлуке у пречишћен текст нису унети чл. 2. и 3. који су измењени и члан 4. којим је одређено када та одлука ступа на снагу;

5. Одлуку о измени Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник СР Србије”, број 10/90) која је ступила на снагу 18. марта 1990. године. У пречишћен текст није унет члан 2. којим је одређено када та одлука ступа на снагу;

6. Одлуку о изменама и допунама Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник Републике Србије”, број 11/90) која је ступила на снагу 30. новембра 1990. године. Из ове одлуке у пречишћен текст није унет члан 4. којим је овлашћено Председништво Адвокатске коморе Србије да утврди пречишћен текст Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката и део члана 5. којим је одређено када та одлука ступа на снагу;

7. Члан 5. Одлуке о изменама и допунама Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник Републике Србије”, број 11/90) којим је одређен датум почетка примене Тарифе.

Број 159/90

У Београду, 8. децембра 1990. године

Адвокатска комора Србије

Председник,

адв. **Тома Фила**, с. р.

ТАРИФА О НАГРАДАМА И НАКНАДИ ТРОШКОВА ЗА РАД АДВОКАТА

(Пречишћен текст)

I. Опште одредбе

Члан 1.

Овом тарифом прописује се висина награде и накнаде трошкова за рад адвоката у вршењу адвокатуре.

Члан 2.

Адвокат може са организацијом удруженог рада или другом самоуправном организацијом и заједницом да закључи самоуправни споразум или уговор о сталном пружању правне помоћи, а награду за извршене послове може уговорити у месечном износу. Оваквим споразумом или уговором морају се назначити послови за које се одређује награда у месечном износу за разлику од послова за које се одређује награда овом тарифом. Висина награде у месечном износу одређује се по критеријумима прописаним овом тарифом.

Члан 3.

Сваки уговор о награди и накнади трошкова мора гласити само на износ у новцу с тим што адвокат не може уговорити да му на име награде и накнаде трошкова припада део захтева странке који треба да буде остварен у било којем поступку.

Члан 4.

Награда за поједине послове предвиђене овом тарифом може се уговорити између адвоката и странке испод прописаних износа, или изнад највише прописаних износа.

Члан 5.

За пружање правне помоћи иностраним физичким и правним лицима адвокат може применити ову тарифу — тарифу земље иностраног лица или уговорити награду.

Када адвокат заступа југословенска физичка и правна лица у иностранству може применити тарифу земље у којој заступа.

Члан 6.

Адвокат и странка могу уговорити награду за адвокатски рад који није одређен овом тарифом али по принципима ове тарифе.

II. Накнада трошкова

Члан 7.

Адвокату припада накнада трошкова за стварне издатке који су потребни за извршење поверених му послова.

Члан 8.

За вршење послова ван места у коме је седиште адвокатске канцеларије адвокату припада накнада за превоз, дневнице и накнада за одсуствовање из канцеларије.

Адвокат има право на пола дневнице ако је на путу провео дуже од осам сати, а на целу дневницу, ако је на путу провео више од 12 сати.

Члан 9.

Накнада трошкова превоза припада адвокату у висини цене превозне карте најпогоднијег саобраћајног средства у међумесном саобраћају, а у месном у висини трошкова такси превоза.

Адвокат може да се споразуме са странком о коришћењу сопственог аутомобила у међумесном саобраћају, у ком случају се накнада за превоз одређује у висини од 50% износа цене најквалитетнијег бензина по једном литру за пређени километар.

Члан 10.

Дневница за путовање ван седишта канцеларије припада адвокату у висини од 10% месечног просечног личног дохотка по запосленом раднику у привреди Југославије оствареног у претходном обрачунском периоду као и трошкови преноћишта.

За службена путовања у иностранство адвокат има право на дневницу која је прописана за раднике савезних органа.

Члан 11.

Адвокату припада када је на службеном путу за одсуствовање из канцеларије, посебна накнада у износу од 20% од награде из тарифног броја 1. став 1. ове тарифе за сваки започети сат, али највише за осам сати дневно.

III. Исплате

Члан 12.

Награда се исплаћује у готовом новцу по правилу по завршеном послу.

Адвокат има право да тражи да му странка унапред исплати део награде.

Адвокат има право да тражи да му странка унапред исплати трошкове прописане чл. 7. до 11. ове тарифе.

Приликом сваког пријема новца адвокат је дужан да на захтев странке изда признаницу у којој ће навести основ примања.

На тражење странке адвокат је дужан да изда и писмени обрачун.

IV. Награда за рад адвоката

Састављање поднесака

Тарифни број 1.

За састављање поднесака којима се иницира покретање било којег поступка пред судом или другим органом адвокату припада награда у износу од 500,00 динара.

Изузетно од става 1. овог тарифног броја у парничном поступку награда се увећава за 100% ако је вредност предмета спора преко 10.000,00 динара, а за 300% ако је вредност предмета спора преко 500.000,00 динара.

За састављање поднесака којима се током поступка образлаже чињенично и правно стање адвокату припада награда прописана у ставу 1. или 2. овог тарифног броја, а остале поднеске којима се предлажу докази и дају одребене информације награда се одређује у висини од 50% награде из става 1. или 2. овог тарифног броја.

Заступање и одбрана

Тарифни број 2.

За сваки приступ адвоката суду или другом органу који води одговарајући поступак у својству пуномоћника или браниоца награда се одређује у износу од 500,00 динара, с тим што адвокат има право на наплату сатнине као посебног дела награде која се обрачунава тако што за сваки започети сат она износи 30% од прописане награде за приступ.

Изузетно од става 1. овог тарифног броја награда за приступ у парничном поступку се увећава за 100% од прописане ако је вредност предмета спора преко 10.000,00 динара, а за 300% ако је вредност предмета спора преко 500.000,00 динара.

Изузетно од става 1. овог тарифног броја награда за приступ у кривичном поступку се увећава за 100% од прописане за кривична дела где је забрањена казна од 5—10 година затвора, а за 300% од прописане за кривична дела где је забрањена казна 10 или више година затвора или смртна казна.

За случај одлагања рочишта, свако ново рочиште обрачунава се на начин прописан ставом 1. до 3. овог тарифног броја.

Када се рочиште не одржи адвокату припада награда за приступ у висини од 50% од награде одређене ставом 1. до 3. овог тарифног броја са припадајућом сатнином.

Састављање правних лекова

Тарифни број 3.

За састављање редовних и ванредних правних лекова који се улажу против одлука којима је окончан поступак у меритуму адвокату припада награда у двоструком износу која је прописана за иницијални акт, односно за приступ суду у кривичном поступку.

За састављање редовних и ванредних правних лекова који се изјављују против одлука које се доносе током поступка, а којима се не окончава поступак у меритуму као и за све одговоре на уложене правне лекове, адвокату припада награда као и за иницијални акт, односно за приступ суду у кривичном поступку.

Заступање и одбрана више лица

Тарифни број 4.

Кад иницира поступак, заступа или брани два или више лица адвокату припада награда са повећањем од 50% за друго и свако следеће лице.

Без обзира на број лица награда се може увећати само до трос-труког износа награде прописане тарифним бројем 1. ст. 1. или 2. ове тарифе с тим што се у случају заступања више лица могу применити одредбе из члана 4. ове тарифе.

Ограничење из става 2. овог тарифног броја не важи у кривичном поступку.

Награда за састављање исправа

Тарифни број 5.

За састављање уговора и изјава последње воље адвокату припада награда прописана Тарифним бројем 1. ст. 1. или 2. ове тарифе.

За све остале изјаве, исправе, молбе, предлоге, пријаве и друге поднеске који се не могу подвести под друге одредбе ове тарифе награда се умањује за 50% од прописане награде из Тарифног броја 1. став 1. ове тарифе.

Остале радње

Тарифни број 6.

За давање правних савета усмених и писмених, за састављање опомена, адвокату припада награда у висини од 50%, а за прибављање кла-

узуле извршности у висини од 10% награде из Тарифног броја 1. став 1. ове тарифе.

За преглед и разматрање списа адвокату припада награда у висини од 25% награде из Тарифног броја 2. став 1. ове тарифе, а за разговор адвоката са окривљеним у притвору или затвору награда се одређује у висини од 50% награде из Тарифног броја 2. став 1. ове тарифе.

За учествовање на састанцима на којима се расправља о чињеничним и правним питањима, адвокату припада награда прописана Тарифним бројем 2. став 1. ове тарифе.

За обављање свих послова из става 2. и 3. овог Тарифног броја адвокату припада одговарајућа сатнина.

Паушал

Тарифни број 7.

Адвокат има право на наплату паушалног износа од 25% од укупно предвиђеног износа награде.

Обрачун и наплата

Тарифни број 8.

Награда за адвокатске услуге се обрачунава по тарифи која важи на дан вршења услуге.

V. Прелазне и завршне одредбе

Члан 13.

Дана 13. марта 1988. године као дана ступања на снагу ове тарифе престала је да важи Тарифа о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник СР Србије”, бр. 14/86 и 11/87).

Члан 14.

Ова тарифа примењује се од 1. јануара 1991. године.

ИМЕНИК АДВОКАТА
АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ ВОЈВОДИНЕ

(промене од 15. 12. 1990. до 15. 02. 1991)

НОВОУПИСАНИ АДВОКАТИ

- 24430 АДА** (позивни број 024)
Тертели Отилија, ул. Ади Ендреа бр. 13
- 24300 БАЧКА ТОПОЛА** (позивни број 024)
Хоџић Ахмет, Сутјеска број 26/II (714-011)
- 23320 ЧОКА** (позивни број 023)
Фехер-Лакатош Марта, Блок 13, бб. (791—445)
- 22320 ИНБИЈА** (позивни број 022)
Јасика Рајка, Блок 44, Ламела „А“ (52-285)
- 22406 ПРИГ** (позивни број 022)
Прокић Вероника, ул. Иве Лоле Рибара бр. 8 (461-468)
- 23300 КИКИНЦА** (позивни број 023)
Живков Милош, Војв. Путника бр. 155
- 22330 НОВА ПАЗОВА** (позивни број 022)
Рајић Јорданка, Лењинова бр. 28
- 21000 НОВИ САД** (позивни број 021)
Бернаг Маргита, Вршачка бр. 77 (394-792)
Јолић Коста, Огњена Прице бр. 17 (613-252)
Лукић Татјана, Булевар АВНОЈА бр. 43
Маричић Владимир, Гагаринова бр. 24
Мразовић Милош, Јована Борјевић бр. 11/1
Парежанин Славица, Захарија Орфелина бр. 3 (21-456)
Поповић Марија, Међународни пут бр. 94 (411-095)
Радић Добривој, Народног фронта бр. 35 (363-289)
Радоњанин Мирела, Његошева бр. 18 (28-194)
Силашки Снежана, Борба Рајковића бр. 26
- 26215 ПАДИНА** (позивни број 013)
Шимац Мартин, Трг ослобођења бр. 9
- 26000 ПАНЧЕВО** (позивни број 013)
Бачић Милан, Змај Јовина 1 — Масаријева 2/А (42-553)
Јарковачки Драгослав, Моше Пијаде бр. 24
Режа Слободан, ЈНА бр. 3
- 25264 СОНТА** (позивни број 025)
Проданић Владимир, Маршала Тита бр. 35
- 22000 СРЕМСКА МИТРОВИЦА** (позивни број 022)
Милосављевић Мирослав, Моше Пијаде бр. 129
Пуџа Нада, Трг браће Радића бр. 36

24000 СУБОТИЦА (позивни број 024)

Виллов Марин, Пушкинов трг бр. 4/1 (25-435)

22240 ШИД (позивни број 022)

Вукајловић Милорад, Бориса Кидрича бр. 8

21460 ТИТОВ ВРЕАС (позивни број 021)

Стојановић Вера, Маршала Тита бр. 87

26300 ВРШАЦ (позивни број 013)

Јанчић Небојша, Вука Караџића бр. 4 (812-786)

Вучељић Предраг, Гаврила Принципа бр. 28 (815-860)

23000 ЗРЕЊАНИН (позивни број 023)

Хорват Ласло, М. Тита бр. 20

Радуловић Миомир, Трг ЈНА бр. 10

БРИСАЊЕ ИЗ ИМЕНИКА АДВОКАТА

26346 ДУПЉАЈА (позивни број 013)

Петровић Срђан, 2. октобра 99. Брисан је 31. XII 1990, због пресељења адвокатске канцеларије у Београд.

22000 СРЕМСКА МИТРОВИЦА (позивни број 022)

Тинтор Страхиња, Моше Пијаде 107 (214-330). Брисан је 31. XII 1990, због пензионисања. Преузиматељ адв. канцеларије је Трајковић Бранислав, адвокат у Сремској Митровици.

24000 СУБОТИЦА (позивни број 024)

Виллов Стипан, Пушкинов трг 4/1 (25-435). Брисан је 1. 02. 1991, због пензионисања. Преузиматељ адв. канцеларије је Виллов Марин, адвокат у Суботици.

ПРОМЕНЕ АДРЕСЕ, упис телефонских бројева

21300 БЕОЧИН (позивни број 021)

Шоћ Божидар, Маршала Тита бр. 55 (870-321 — исправка тел. броја)

22406 ИРИГ (позивни број 022)

Матковић Бранко, Маршала Тита 20 (461-050), упис тел. броја.

21000 НОВИ САД (позивни број 021)

Бјелица Богдан, Васе Стајића бр. 19/II (363-061), промена адресе.

Грујић Милош, Париске комуне бр. 2 (23-433), промена адресе.

Јелкић Оливера, Стражиловска 3. Преселила се у Сремску Митровицу. Кркљуш Милорад, Народних хероја 10 (618-204), промена адресе и телефона.

Маркићевић Милан, Војв. бригада 18 (52-550), промена адресе.

Опрановић Божидар, Лончарска 2 (21-329), упис телефонског броја.

22000 СРЕМСКА МИТРОВИЦА (позивни број 022)

Јелкић Оливера, Маршала Тита бр. 2/1 (промена седишта из Н. Сада).

НАПОМЕНА: Уредништво ће повремено објављивати промене у Именику адвоката АК Војводине. Позивају се адвокати да своје примедбе у вези са променама и новим телефонским бројевима пријаве, како би евиденција података у Именику било ажурна.

Издавачки савет

Милорад Ботић, адвокат у пензији, Нови Сад (председник), проф. *др Тибор Варади*, редовни професор Правног факултета у Новом Саду, проф. *др Славко Царић*, декан Правног факултета у Новом Саду, *др Светислав Радовановић*, судија Уставног суда Војводине, *мр Томислав Бурђевић*, председник Врховног суда Војводине, *Слободан Шовић*, судија Вишег суда у Сремској Митровици, *Живојин Гајић*, судија Вишег суда у Сомбору, *Томислав Лаиновић*, РО „Инекс Хемофарм“ Вршац, *Буро Шкрбић*, судија Врховног суда Војводине, *Зоран Вучевић*, адвокат у Новом Саду, *др Сава Грујић*, адвокат у Новом Саду, *Стеван Рончевић*, председник Управног одбора АКВ, *Мирослав Здјелар*, адвокат у Новом Саду, проф. *др Никола Воргић*, адвокат у пензији, Нови Сад, *др Аурел Лошонци*, адвокат у Суботици и *Сава Савић*, адвокат у Новом Саду.

Уређивачки одбор

Главни и одговорни уредник

Мирослав Здјелар

адвокат у Новом Саду

Др Александар Маркићевић, адвокат у Новом Саду, *Слободан Бељански*, адвокат у Новом Саду, *Александар Воргић*, адвокат у Новом Саду, *Миловоје Милић*, адвокат у Срем. Митровици, *Александар Грчки*, адвокат у Молу, *Имре Варади*, адвокат у Зрењанину

Технички уредник

Мирјана Јовановић

Гласник издаје и власник је Адвокатска комора Војводине, 21000 Нови Сад, Змај-Јовина 20/1. Телефон: 29-459. Претплата од 1. I 1991. је 400,00.— дин. Претплата за иностранство 40 USA долара. Цена једног броја је 50,00— дин.

Тек. рачун 65700-678-2047. Ручкописи се не враћају.

У издавању часописа учествује и Самоуправна интересна заједница за научни рад Војводине

На основу мишљења Покрајинског секретаријата за образовање, науку и културу САПВ бр. 418—18 од 23. маја 1973. године, *Гласник* је стручна публикација ослобођена основног и пореза на промет.

Штампа: ДП „Просвета“ Нови Сад

